

BUSINESS

REGIONAAL ZAKENMAGAZINE VOOR DE ACHTERHOEK

Coverstory Werkgeversservicepunt Achterhoek
**"EEN GESCHIKTE KANDIDAAT
VOOR IEDERE WERKGEVER"**

Special Olympics Achterhoek 2018:
**GENIETEN VAN SPORT EN EEN
PLEK IN DE MAATSCHAPPIJ**

Lelystad Airport verdeelt
ondernemers in de regio

Manon van Wersch-Kikkert
Accountmanager Congressen

“Het wordt leuker als het moeilijker wordt.”

“Elke opdrachtgever vind ik leuk. Helemaal als ze iets willen wat niet standaard in een draiboek staat. Dus dat je zelf het wiel kan uitvinden. Ik moet gelijk aan het Nederlands Filmfestival denken. Een heel bijzondere en leuke club is dat. Ze willen altijd iets wat niet kan. En dat gaan we dan mogelijk maken. Ze waren bij ons voor de uitreiking van de Gouden Kalveren.”

“Die uitreiking is een uithangbord voor Utrecht, en voor ons. Daar ga je helemaal voor. We hadden 400 man galadiner, toen de uitreiking en vervolgens een feest tot diep in de nacht. We hebben een hele discotheek opgebouwd! Als je de uitreiking later terugziet op tv, dan doet dat je wat. Er zit heel veel bloed, zweet en tranen in. Dat is enorm. Als je dan je contactpersoon op de avond zelf relaxt een biertje ziet drinken, dan weet je dat alles gesmeerd loopt. Dat voelt lekker hoor.”

“Bij dergelijke projecten zijn ontzettend veel disciplines van ons betrokken. Catering, verlichting, techniek, inrichting, audiovisueel, noem maar op. Ik schakel met iedereen. Ik ben een spin in het web. Ik bespreek met de klant wat hij wil en ga vervolgens praten met mijn collega's om te kijken hoe we dit mogelijk gaan maken. Dat vind ik het leuke van mijn werk, je hebt met van alles te maken. En het contact met klanten natuurlijk. Je begint samen aan een traject en bouwt een relatie op.”

“Voor een van mijn relaties, met wie ik al jaren samenwerk voor de Week van de Ondernemer, doe ik nu ook Exact Live, een event over technologische ontwikkeling. Of we ze daarmee wilden helpen. Graag natuurlijk. Ik vind het mooi dat je steeds meer voor elkaar kan betekenen en aan een paar woorden genoeg hebt. Voor Exact Live is Max Verstappen hier ook al eens geweest. Die zou met 30 kilometer per uur komen binnenrijden. Maar dat kan ie natuurlijk helemaal niet.”

Jaarbeurs maakt bijzondere ontmoetingen mogelijk. Dat levert bijzondere verhalen op.
Lees al onze verhalen op jaarbeurs.nl/verhalen

Bijzondere ontmoetingen creëer je bij Jaarbeurs.
jaarbeurs.nl • 030 - 295 58 81 • events@jaarbeurs.nl

VOORWOORD

Wat brengt 2018?

Traditiegetrouw wordt er aan het begin van het nieuwe jaar vooruitgeblikt, al blijft het natuurlijk lastig om te voorspellen wat 2018 zal brengen. Een voorspelling die ik wel kan doen, is dat de Achterhoek ook dit jaar weer volop tijd en energie zal steken in het ontwikkelen van initiatieven op het gebied van (technisch) onderwijs, leefbaarheid en innovatie.

Een nieuw speerpunt voor 2018 is de organisatie van de Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018 die in juni plaats zal vinden. Het uiteindelijke doel van dit sportevenement is om mensen met een verstandelijke beperking een plaats in de maatschappij te geven, en sport is daar natuurlijk een onderdeel van. Nu is de Achterhoek al een heel eind op weg om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt mee te laten draaien in de samenleving. Dat blijkt onder andere uit de diverse bedrijven en organisaties die zich richten op sociaal ondernemen. Stuk voor stuk geven deze bedrijven aan dat de mensen die via hen aan een betaalde baan worden geholpen, opbloeien en zich ontplooiën. En dat geldt zeker ook voor de deelnemers van de Nationale Spelen. De organisatie hoopt van harte dat er op 8, 9 en 10 juni naast familie en vrienden ook andere geïnteresseerden op de tribunes plaats zullen nemen om deze topsporters aan te moedigen. Zet u (een van) deze data alvast in uw agenda?

Met vriendelijke groet,

Sofie Fest
 Hoofdredacteur Oost-Gelderland Business
 sofie@vanmunstermedia.nl

Zakenmagazine voor
de regio Oost-Gelderland
www.oostgelderlandbusiness.nl

JAARGANG 14
Januari 2018, editie 6

REDACTIE ADRES
Postbus 6684, 6503 GD Nijmegen
Kerkenbos 12-24A, 6546 BE Nijmegen
Tel. (024) 373 8505, Fax (024) 373 0933
info@vanmunstermedia.nl

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Sofie Fest

REDACTIE BIJDRAGEN
Jessica Scheffer, Hans Hajée,
Niek Arts, Hans Hooft, Sander Damen,
Alice van Schuppen

FOTOGRAFIE COVER
Marcel Krijgsman

VORMGEVING / OPMAAK
Margot Noyons

DRUK
Balmedia

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE
VM Sales en Support B.V.
Ton Niesink t: 06-33307044
Joep van der Linden t: 024-6423449

ABONNEMENTEN
Abonnementen kunnen op elk gewenst
tijdstip ingaan met een looptijd tot 31
december en worden automatisch verlengd
tenzij de abonnee uiterlijk voor
31 oktober schriftelijk opzegt.
Abonnementsprijs per jaar 39 euro
(incl. 2 vermeldingen op
www.oostgelderlandbusiness.nl)

COPYRIGHTS
Het auteursrecht op de in dit tijdschrift
verschenen artikelen wordt door de
uitgever voorbehouden.

Hoewel de informatie gepubliceerd in
deze uitgave zorgvuldig is uitgezocht
en waar mogelijk gecontroleerd, sluiten
de uitgever en de redactie uitdrukkelijk
iedere aansprakelijkheid uit voor eventuele
onjuistheden en/of onvolledigheid van de
verstrekke gegevens.

© 2018 Overname van artikelen is
slechts mogelijk na verkregen schriftelijke
toestemming van de uitgever.

ISSN: 2543-3210

Inhoudsopgave

Special Sociaal Ondernemen

- 6** Coverstory WSP Achterhoek: "Een geschikte kandidaat voor iedere werkgever"
  - 10** Bach Vitaliteitscoaching: van vitaliteit naar duurzame inzetbaarheid
  - 11** Lijstenmakerij Martin: sociaal ondernemen is onze bedrijfsbasis
  - 15** at.groep: achterhoekse werkgevers, wat doen jullie met de Participatiewet?
  - 19** Sientje Hulp met Zorg: zorg verlenen vanuit een sociaal hart
  - 20** VNO-NCW Midden: "De arbeidsmarkt houdt zich niet aan dorps- of stadsgrenzen"
  - 22** Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018: genieten van sport en een plek in de maatschappij
  - 24** Het sociale gezicht van De Graafschap, eigenlijk heel normaal!
-
- 27** VNO-NCW Midden: sterk bedrijfsleven voor een vitale gemeente
  - 29** Business Flitsen
  - 31** Overname Broekhuis Automatisering door ICT Spirit
  - 33** Jong Management Achterhoek: goede voornemens
  - 34** Lelystad Airport verdeelt ondernemers in de regio
  - 36** Econoom Herman Wijffels: "Het moet radicaal anders"
  - 39** Column ETL Dales: een goed 2018 gewenst!
  - 41** Carwash & Co: golf lengtes blijven afstemmen
  - 46** Familiebedrijven: weg met de bescheidenheid
  - 49** Achterhoek Onderneemt Duurzaam: mouwen opstropen voor de toekomst
  - 51** Landgoed Ehzerwold: de zorg zit gebakken in de stenen
  - 56** Havezathe Carpe Diem: buitengewoon vergaderen in het rustieke Montferlandse land
  - 59** Business Flitsen

20
 "Juist in een tijd
 waarin goed personeel
 steeds schaarser wordt, is
 het verstandig om in
 slimme allianties samen te
 werken."

2
 "De Achterhoek wil
 zich hiermee nog
 duidelijker profileren als
 sportieve regio."

"Het is niet speciaal, het
 past bij de club en de
 Achterhoek."

34
 "Ondernemers rekenen op
 Lelystad Airport."

5

36
 "Alles waarmee je in het
 dagelijkse leven opereert, is
 hier van geen enkel belang."

Aandacht voor de
 omgeving komt echt uit
 het hart.

49
 "Het ondernemen van de
 toekomst wijkt fundamenteel
 af van hoe het nu gaat."

Theo Beijer en Leon ten Have

6

“MET EEN BEETJE ONDERSTEUNING OF EEN AANPASSING IS ER EEN GESCHIKTE KANDIDAAT VOOR IEDERE WERKGEVER”

Werkgeversservicepunt Achterhoek (WSP) is een samenwerkingsverband van UWV, Laborijn, Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) en de gemeenten Bronckhorst en Montferland. Vanuit locaties in Winterswijk en Doetinchem ondersteunen gespecialiseerde accountmanagers Achterhoekse werkgevers bij hun vragen en beleid op het gebied van personeel en arbeid. Een werkgever heeft altijd één aanspreekpunt.

TEKST: SANDER DAMEN FOTOGRAFIE MARCEL KRIJGSMAN

COMPLEXERE ARBEIDSMARKT

“Werkgevers kunnen bij ons terecht met al hun vragen op het gebied van arbeid en personeel, maar wat we voornamelijk doen is het helpen van mensen die een uitkering krijgen aan een zo duurzaam mogelijke baan bij een Achterhoekse werkgever”, vertelt Leon ten Have, accountmanager bij WSP Achterhoek. “We beperken ons daarbij niet tot een bepaalde doelgroep, maar besteden wel extra aandacht aan mensen die wat meer ondersteuning nodig hebben. Andersom geldt steeds meer dat

IEDEREEN DOET MEE, NIEMAND AAN DE KANT

Dat is de slogan die de missie van de Sociale Dienst Oost-Achterhoek (SDOA) verwoordt. SDOA vindt dat iedereen mee moet kunnen doen in de maatschappij en dat er niemand aan de kant hoeft te staan. Het uitgangspunt is dat het (weer) krijgen van betaald werk daarbij voor iedereen de beste oplossing is. In de praktijk betekent dit dat SDOA niet alleen de werkzoekende ondersteunt, maar ook de (potentiële) werkgever. Voor hen is er het Werkgevers Servicepunt(WSP): één aanspreekpunt voor alle vragen op het gebied van arbeid, gratis advies én toegang tot een database met werkzoekenden. Ook is er sinds 1 januari 2018 Werkbaan Oost, de opvolger van de sociale werkvoorziening Hameland. Hier kunnen bedrijven eenvoudig productie- of montage werk aan uitbesteden. SDOA heeft sinds 1 december een nieuwe directeur: Theo Beijer. Hij nam het stokje over van Annemieke Gildhuis.

we bedrijven helpen bij het vinden van personeel voor het invullen van hun vacatures.” “De economische situatie is in de korte tijd volstrekt veranderd”, constateert SDOA-directeur Theo Beijer. “Enkele jaren geleden waren er veel werklozen en weinig vacatures. Nu zijn er veel vacatures. Werkgevers staan te springen om geschikt personeel. De arbeidsmarkt is ook veel complexer geworden. Er wordt veel verwacht van werknemers: flexibiliteit, digitale vaardigheid en productiviteit. Bovendien is er momenteel veelal sprake van mismatch: het merendeel van de werkzoekenden is niet zomaar geschikt voor de beschikbare banen. Het zijn eenvoudigweg niet de specialisten waar de markt om vraagt. Daarnaast zijn er sectoren waar een al dan niet chronisch gebrek aan personeel is, zoals de techniek en de horeca.”

OVERAL OPLOSSING VOOR

WSP heeft inzage in een groot bestand werkzoekenden over de gehele regio Achterhoek. Denk daarbij aan werkzoekenden die nu een uitkering WW, Wajong of Participatiewet ontvangen, maar ook medewerkers uit de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening van Laborijn en bij Werkbaan Oost, de opvolger van Hameland die gedetacheerd kunnen worden. “Veel mensen vragen zich af waarom deze men-

sen, nu het economisch zo goed gaat, niet aan het werk zijn”, zegt Beijer. “Dan hoor je ‘Wie nu niet aan het werk komt, krijgt nooit meer een baan’. Dat klopt niet. Ten eerste zitten er in ons bestand mensen die wij kansrijke werklozen noemen. Dat zijn mensen met recente werkervaring die door reorganisatie, fusie of faillissement werkloos geworden zijn. Zij kunnen vaak via het UWV vrij snel weer aan de slag. Daarnaast zijn er mensen die met omscholing snel weer aan het werk kunnen, bijvoorbeeld mensen die bij banken of verzekeraars gewerkt hebben. In die sectoren zijn of worden door automatisering veel mensen ontslagen.

De meeste van deze werkzoekenden kunnen omgeschoold worden naar een andere functie. Vaak wordt dat vergemakkelijkt doordat ze ook vanuit een sociaal plan ondersteuning krijgen. Lastiger, maar niet onmogelijk, is het voor mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, bijvoorbeeld door een handicap of beperking of gebrek aan digitale of andere specifieke vaardigheden. Vaak zijn dit mensen die in een bijstandsuitkering zitten of werkzaam zijn in het kader van de WSW. Ook voor hen is er een oplossing. Daar is soms alleen wat meer inzet of begeleiding van ons of aanpassing bij de werkgever voor nodig. Daar

‘WERKBAAN OOST’ VAN START

In juli 2016 ging een deel van de taken van de sociale werkvoorziening Hameland over naar SDOA. Sinds 1 januari 2018 is de naam Hameland verleden tijd en worden de activiteiten voortgezet onder de nieuwe naam Werkbaan Oost. Werkbaan Oost blijft zoals vanouds het vangnet voor mensen in de Oost-Achterhoek die niet in reguliere banen kunnen werken, en de voorkeur geven aan het verrichten van productieve arbeid boven dagbesteding. In de West-Achterhoek wordt dit uitgevoerd door Laborijn. “SDOA streeft naar inclusiviteit”, vertelt SDOA-directeur Theo Beijer. “Iedereen moet kunnen werken, dus ook als je van anderen afwijkt of een beperking hebt. Dat kan bij Werkbaan Oost of bij Laborijn.” Bij Werkbaan Oost in Lichtenvoorde werken ongeveer driehonderd mensen. Zij verrichten daar eenvoudige werkzaamheden zoals verpakkings- of montagewerkzaamheden. Bedrijven die eenvoudig productiewerk uit willen besteden, kunnen contact opnemen met WSP Achterhoek op nummer 088-3650400.

zijn veel instrumenten voor zoals proefplaatsingen, subsidies, detachering, stage en traineeship of opleiding en begeleiding door een jobcoach. Met een beetje ondersteuning of aanpassing is er een geschikte kandidaat voor iedere werkgever. Een groot deel van onze accountmanagers is al Locus Netwerk- en SBCM-gecertificeerd en de rest zal dat hoogstwaarschijnlijk in de loop van 2018 zijn. Onze bemiddeling is altijd gratis.”

FUNCTIECREATIE: MEER VOORDELEN

Ook functiecreatie is een oplossing voor het invullen van vacatures, legt Ten Have uit: “Wat we regelmatig zien, is dat werkgevers in hun vacaturetekst bijvoorbeeld vragen naar een opleiding op niveau 3 of hoger. Werkzoekenden op dat niveau zijn schaars. Ook zien we dat werknemers die wel op dat niveau opgeleid zijn, vaak taken in hun functie hebben die goed uit te voeren zijn door iemand die op een lager niveau functioneert. Denk bijvoorbeeld aan het afhalen of klaarzetten van orders, opruimen, controlewerkzaamheden, etcetera. Als er voor die taken een nieuwe functie gecreëerd wordt, is dat een dubbele stap: de vakkracht kan efficiënter en daardoor productiever werken en er kan iemand vanuit een uitkeringssituatie aan het werk. Voor een werkgever is het ook nog eens voordeliger,

WSP ACHTERHOEK, DE PARTICIPATIEWET EN U

De Participatiewet is sinds 1 januari 2015 van kracht en vervangt de Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet werk en bijstand (Wwb). Het doel van de wet is simpel: meer banen voor meer mensen. Mensen met een arbeidsbeperking staan centraal. Om juist deze mensen een kans te bieden op de arbeidsmarkt is de banenafpraak gemaakt: werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties en de overheid hebben met elkaar afgesproken om tot 2026 landelijk 125.000 nieuwe werkplekken te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking.

Gratis advies

WSP Achterhoek heeft toegang tot een bestand werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, waaronder mensen met een arbeidshandicap. De accountmanagers adviseren ondernemers graag. Aan de diensten van WSP Achterhoek zijn geen kosten verbonden.

want een werknemer op niveau 1 kost minder dan een werknemer op niveau 3.”

DUURZAAM PERSONEELSBELEID

Het is een voorbeeld van de werkwijze die WSP Achterhoek voorstaat. Samen met de werkgever ‘verder dan de vacature te kijken’. Ofwel zoeken naar andere oplossingen om de continuïteit van de onderneming te waarborgen. Duurzaam personeelsbeleid wordt dat genoemd. “Vaak zijn HRM-afdelingen druk met de dagelijkse gang van zaken”, vertelt Ten Have. “Wij krijgen graag de mogelijkheid om met een frisse blik met ze mee te denken over het invullen van vacatures, nu en in de toekomst. Onze gespecialiseerde accountmanagers geven graag een integraal advies. Dat kan bijvoorbeeld inhouden dat er meer aandacht komt voor het intern opleiden van medewerkers en intensievere begeleiding van door ons aangeleverde arbeidskrachten, zodat deze op een gegeven moment ook door kunnen groeien naar functies op een hoger niveau. Daarnaast kunnen we de werkgever ook helpen bij het vinden van subsidies voor arbeid. We hebben dergelijke projecten al bij meerdere bedrijven met succes afgerond.”

NIEUWKOMERS

Een oplossing voor het vervullen van een groot aantal vacatures is de inzet van vluchtelingen met een verblijfsstatus. “Mede door statushouders is de Achterhoek nog geen krimpregio, iets wat wel eens gezegd wordt”, zegt Ten Have. “Ik denk dat er door de statushouders eerder sprake is van groei dan van krimp. Honderden statushouders staan te springen om werk. Het is alleen zaak ze aan het juiste werk te helpen.”

“Het is daarbij belangrijk dat ze goed Nederlands spreken”, zegt Beijer. “Vroeger moesten ze eerst in een klasje Nederlands leren

voor ze aan het werk konden. Nu wordt er direct en gelijktijdig in taalontwikkeling en werk geïnvesteerd. Indien nodig bemiddelen wij ook in taaltraining, maar je leert de taal pas echt door hem dagelijks te spreken in contact met anderen.”

OPLOSSINGEN VOOR ELKE WERKGEVER

WSP Achterhoek heeft voor elke Achterhoekse werkgever in elke sector oplossingen. “Vanuit de werkgevers is steeds meer belangstelling voor onze dienstverlening. In het verleden was dat vooral ingegeven door doelstellingen in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Tegenwoordig zijn werkgevers ook benieuwd wat wij voor ze kunnen betekenen, omdat zij noodzaak zijn om hun personeelsbestand ook in de toekomst op peil te houden”, zegt Ten Have. “Vaak zijn ze dan verrast dat bijvoorbeeld iemand met autisme uitstekend software kan testen of dat een slechtziende goed telefonisch werk kan doen. Er is eigenlijk altijd een geschikte kandidaat.”

Het grootste obstakel is niet zo zeer onwil bij de werkgever, maar meer dat ze niet weten hoe, is de ervaring van Ten Have. “Ondernemers geven vaak aan graag met onze mensen te willen werken maar ze zien de mogelijkheden niet. Een veel voorkomende vraag is ‘Hoe dan?’.” Het is aan WSP Achterhoek antwoord op die vraag te geven en de juiste kandidaten en begeleiding te leveren, besluit Beijer. “Dat is ons wel toevertrouwd. Onze mensen zijn daar uitstekend voor toegerust.”

Heeft u belangstelling voor een kosteloos integraal advies voor maatschappelijk verantwoord ondernemen of een duurzaam personeelsbeleid? Vraag dan om een bezoek van een gespecialiseerd accountmanager. Bel 088-36 50 400 of kijk op www.wspachterhoek.nl.

THEO BEIJER, DE NIEUWE DIRECTEUR VAN SOCIALE DIENST OOST-ACHTERHOEK

Sinds 1 december jl. is Theo Beijer de opvolger van Annemieke Gildhuis als directeur van SDOA. Hij studeerde af aan de Sociale Academie. Gepokt en gemazeld werd hij in zeventien jaar als Eenheidsmanager bij het werkplein Activerium in Apeldoorn. “Qua organisatie vergelijkbaar met SDOA”, zegt Beijer, “met als grootste verschil dat het Activerium ongeveer twee keer zo groot is. Apeldoorn heeft dan ook ruim honderdvijfenvijftigduizend inwoners. Verschil was dat de Stadsbank onderdeel van Activerium is en SDOA alleen verantwoordelijk is voor de schuldhulpverlening en dit uitbesteedt aan de Stadsbank Oost Nederland. Overeenkomst was het team werkgeversdienstverlening wat vergelijkbaar is met WSP.”

Beijers primaire taak bij SDOA is het uitvoeren van de Participatiewet en het zo goed en zo snel mogelijk aan het werk helpen van werkzoekenden, ook mensen met een beperking. “Werkgevers zijn daarbij ontzettend belangrijke partners”, zegt hij. Beijer heeft een aantal speerpunten benoemd waar hij zich in eerste instantie op wil richten. “In zijn algemeenheid is dat belangrijk zijn in het sociale domein, waarbij we kiezen voor een integrale benadering. Door

de invoering van de Participatiewet zijn veel nieuwe taken bij de gemeenten belegd. Op 1 januari 2015 is de overgang gerealiseerd. Die transitie is nu afgerond en we zijn nu druk met de transitie bezig. Dit is de fase waarin de dienstverlening inclusief financiën vorm krijgt. Een aantal instanties heeft nieuwe taken gekregen en wordt daar nu voor ingericht. Door alles eerder en in samenhang beter te organiseren, kunnen we effectiever handelen. Hierdoor kunnen zware problemen in de toekomst vaak worden voorkomen. Dat is goedkoper en leidt tot een hogere kwaliteit. Het is ook een hele uitdaging... Een ander speerpunt is het klaarstomen van mensen om duurzaam bij werkgevers aan de slag te gaan. De doelgroep die wij hebben, is niet zomaar een op een te plaatsen. We zien dat die ook na plaatsing ondersteuning nodig heeft. Wij willen met het WSP meedenken met bedrijven in het beleid ten aanzien van vacatures waarbij rekening gehouden wordt met de toekomst.”

Theo Beijer is als geboren Gaandenaar en inwoner van Doetinchem een échte Achterhoeker en daarmee naar eigen zeggen trots fan van De Graafschap, ‘hoewel dit niet altijd meevalt’.

VAN VITALITEIT NAAR DUURZAME INZETBAARHEID

De laatste decennia hebben ons laten zien dat gezond en vitaal zijn helaas geen vanzelfsprekendheid meer is. (Chronische) ziektes liggen op de loer. Meer dan de helft van alle volwassen Nederlanders slikt dagelijks medicijnen om hun lichamelijke en geestelijke problemen het hoofd te bieden. Vitaal worden en blijven, betekent iedere dag aandacht besteden aan jezelf op het gebied van: leefstijl, bewegen, voeding, positief en opbouwend denken, balans tussen inspanning en ontspanning, het kennen van je stressbronnen en werk dat voldoening brengt.

Werkgevers beschikken over verzuimverzekeringen zodat werknemers die ziek uitvallen worden ondersteund en gereïntegreerd. Nu de vergrijzing in Nederland steeds zichtbaarder wordt, gaat een steeds groter wordende groep werkgevers echter nog een stap verder: zij investeren in het duurzaam inzetbaar krijgen en houden van hun werknemers. Duurzame inzetbaarheid richt zich op de volgende thema's: vitaliteit, werkvermogen en employability. Werkgevers kiezen hiervoor vanuit het besef dat werknemers tot hun 67^e jaar binnen hun organisatie werkzaam zullen zijn. Zij zien het belang in om het HRM-beleid tijdig hierop aan te passen en

laten interventies ontwikkelen waardoor het mogelijk wordt om werknemers op de juiste wijze zo lang en gezond mogelijk inzetbaar te houden.

Op deze ontwikkeling speelt Bach Vitaliteitscoaching in. Naast het huidige aanbod zal Marieke Bach vanaf het voorjaar 2018 tevens inzetbaar zijn als Adviseur Duurzame Inzetbaarheid. Hiertoe heeft zij bij de Hogeschool Arnhem Nijmegen de HRM-mastermodule Adviseur Duurzame Inzetbaarheid (ADI) gevolgd. Verder is Marieke Bach hbo afgestudeerd vitaliteitscoach, stress-counselor en beschikt zij over de medische basiskennis.

**Wilt u meer weten over duurzame inzetbaarheid?
Maak dan een afspraak voor een vrijblijvend oriënterend gesprek:
info@bachvitaliteitscoaching.nl/06-14603262**

We ♥ PrintMedia

Iloudt u ook zo van schitterend drukwerk, scherpe prijzen en uitstekende service? Neem nu contact op en ndervind zelf de geweldige kwaliteit van ons Nederlands/Baltisch traject: optimaal van boom tot deur.

Bouweesterweg 52 | 3123 AA Schiedam T 010 247 8888 W www.balmedia.com E info@balmedia.com

SOCIAAL ONDERNEMEN

Lijstenmakerij Martin

SOCIAAL ONDERNEMEN IS ONZE BEDRIJFSBASIS

Ieder mens telt en verdient het om in zijn kracht gezet te worden. Vanuit deze filosofie combineert sociaal-ondernemer Martin Morsink zijn twee passies: lijsten maken en werken met mensen met een 'afstand tot de arbeidsmarkt'. Hij heeft zijn lijstenmakerij in Neede zo ingericht dat deze doelgroep zich er als een vis in het water voelt! Mede dankzij hen gaan de (sier)lijsten van Lijstenmakerij Martin heel Europa door.

TEKST NIEK ARTS FOTOGRAFIE MARCEL KRIJGSMAN

In 2010 nam Martin Morsink de lijstenmakerij van zijn toenmalige werkgever over en doopte het om tot Lijstenmakerij Martin. "Vanaf dat moment speelde ik al met het idee om nog intensiever met deze groep kwetsbare mensen te gaan werken. Ze verdienen een begripvolle werkomgeving. Dat is nu het 'sociale gedeelte' van mijn onderneming geworden." In de lijstenmakerij werken mensen in verschillende disciplines zoals: werkervaringsplekken, dagbesteding, stages en re-integratietrajecten richting regulier werk. Dit sluit goed aan op de slogan: lokaal werk, sociaal sterk. Morsink werkt nu intensief

samen met verschillende scholen in het voorgezet speciaal onderwijs, re-integratiebureaus, de Sociale Dienst Oost Achterhoek, de gemeente Berkelland, regionale zorgaanbieders en het UWV. De begeleiding wordt betaald uit de inkomsten van de lijstenmakerij en met een stukje subsidie van de gemeente

HET ZIT IN HET BLOED

Maar hoe is het allemaal begonnen? Er werken nu méér dan dertig mensen uit deze doelgroep in Morsinks bedrijf. Onder zijn kundige leiding leren ze een ambachtelijk vak en ervaren de dynamiek van de werk-

vloer. Voordat Morsink aan de slag ging in de lijstenmakerij werkte hij in de zorg. Hij heeft de opleiding sociaal pedagogisch werk afgerond en daarna anderhalf jaar als groepsleider op een leefgroep met deze doelgroep gewerkt. Met andere woorden: hij kent zijn werknemers goed.

Morsink: "Toen ik achttien jaar geleden in de lijstenmakerij begon, zei ik tegen mijn vriendin: 'zo houd ik dit niet mijn hele leven vol'. Ik miste het samenwerken met mensen. We verwelkomde toen al stagiairs uit het speciaal onderwijs. Vanwege mijn opleidingsachtergrond ging ik ze begeleiden. Daar haalde

ik wél het stukje extra voldoening uit. Het is geweldig om met deze groep aan de slag te gaan. Al snel wist ik, op deze voet wil ik verder. Dit geeft zoveel energie, dat ik met plezier iedere dag om zes uur weer aan de slag ga!"

Deze manier van werken heeft Morsink doorgezet toen hij de lijstenmakerij overnam. De combinatie van werkzaamheden bracht hem zoveel dat hij in de loop van 2014 hardop ging dromen van een echte sociale onderneming. Dit werd verder aangewakkerd toen bleek dat zijn zoontje een vorm van autisme heeft. "Je vraagt je dan af waar hij straks als hij 17 of 18, is gaat werken. Waar bieden ze hem de ruimte, rust en regelmaat die hij nodig heeft?" Toen de overheid in 2014 besloot langzaam de sociale werkplaatsen te sluiten, kwam alles in een stroomversnelling. Morsink: "Ik heb toen mijn gedachtegangen over de toekomst van een 'sociale lijstenmakerij' op papier gezet en verder concreet gemaakt."

VIER JAARGETIJDENPLAN

Voor zijn plan spiegelt Morsink zich aan de vier jaargetijden. Hij pakt de re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt concreet aan. In één jaar worden er vier

stappen gezet, net zoals de seizoenen van het jaar. Het belangrijkste is dat er ruimte is om fouten te maken. Tijdens een werkbezoek van de wethouder kwam het plan ter sprake. Morsink: "De wethouder zag er wel wat in en van het één kwam het ander. Waarop we met regionale zorgaanbieders om de tafel zijn gaan zitten. Hier is in samenwerking met de gemeente Berkelland en zorgaanbieder Zozijn een concreet plan met pilot uitgekomen. De pilot was het afgelopen jaar een succes. Voor komend jaar gaan we het plan binnen de pilot verder finetunen." Inmiddels is er al wel een raamovereenkomst getekend tussen de gemeente Berkelland, Morsink en Zozijn.

WAAR STAAN HET PLAN EN DE AANPAK VAN MORSINK PRECIËS VOOR?

"De 'winterperiode' is in mijn visie de wintperiode. Er is volop ruimte om te wennen aan het werkende leven en alles wat daarbij komt kijken. Je komt steeds meer in het werkritme en leert wat er verwacht wordt op het werk. Het sociale aspect, zowel thuis als op het werk, is heel belangrijk. Dit heeft grote invloed op elkaar, het hele plaatje moet kloppen. Als de balans gevonden is, zijn we drie maanden verder. De lente begint: je groeit binnen ons bedrijf. Je bent gewend aan het

ritme en neemt al meer verantwoordelijkheden, langzaam schroeven we werkritme iets op. Je krijgt het gevoel erbij te horen en het verschil te maken. Het zelfvertrouwen en de motivatie groeien."

"De 'zomerperiode' kenmerkt zich door stabiliteit, soms gaat er nog iets mis, maar dat is niet erg. Je gaat je nu echt ontwikkelen. Je doet bijvoorbeeld een BHV-cursus of haalt het heftruckcertificaat. Je bent klaar voor de laatste stap. In de 'herfstperiode' stoom je jezelf klaar voor een reguliere baan. Samen met je jobcoach kijk je naar een geschikte baan bij een bedrijf dat bij je past. Het afgelopen jaar ben je gegroeid en stroom je door naar een baan met een toekomst die bij jou past."

DYNAMIEK OP DE WERKVLOER

De wereld gaat steeds sneller en er wordt steeds meer verwacht van mensen, ook op de werkvloer. Een grote groep werknemers loopt hier, eventueel tijdelijk, op vast. "Zij zijn meer dan welkom in ons bedrijf", vertelt Morsink. "Je mag hier zijn wie je bent. We hebben meer tijd en kijken waar de sterke punten van iemand liggen. Bij ons is er de ruimte om te wennen aan de dynamiek op de werkvloer. Na dit werkervaringstraject

14

weten we precies wat voor een begeleiding er nodig is, zodat toekomstige werkgevers hier gelijk mee aan de slag kunnen. Dit geldt vooral voor de mensen die het re-integratietraject volgen. Het is de bedoeling dat zij na een jaar instromen of teruggaan naar een detachingsplek."

"Verder hebben we werknemers via de gemeente in dienst. Zij werken hier in een veilige, beschutte omgeving. Deze doelgroep heeft een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en doet bijvoorbeeld inpakwerk en kleine ondersteunende werkzaamheden. We begeleiden deze mensen intensief. Ze geven daar heel veel voor terug. Het mooiste is dat je ze ziet groeien, dat ze hun leven beter voor elkaar hebben en met plezier komen werken. Dat geeft mij energie!"

BEDRIJF OP INGERICHT

"Ik ben er klaar voor", dat hoort Morsink na een jaar het liefst van zijn werknemers. Om dit te bereiken is het bedrijf helemaal ingericht op de doelgroep. Dit betekent wel dat het bedrijf op een andere manier gerund wordt. Er wordt begripvol leiding gegeven. De begeleiding gaat niet altijd van

"MET MIJN ONDERNEMING WIL IK LATEN ZIEN DAT MENSEN MET EEN AFSTAND TOT DE ARBEIDSMARKT ÓÓK HET VERSCHIL KUNNEN MAKEN. ZE HEBBEN HUN EIGEN KWALITEITEN DIE EEN BEDRIJF VERDER HELPEN."

een leien dakje. Dit realiseert Morsink zich heel goed. "Onze werknemers kunnen snel van slag zijn, dingen niet direct oppikken of soms even heel boos worden. Maar dat weten wij hier. Van ons vraagt dat geduld. Ik praat regelmatig een kwartier met iemand over dat de avond daarvoor de lamp in de gang van zijn huis knipperde. Zoiets houdt ze bezig en dat nemen ze letterlijk mee naar het werk. Toch zitten er meer voor- dan nadelen aan. Het is enorm dankbaar, de persoonlijkheden van mensen zie je echt opbloeien. Belangrijk daarbij is dat je op een begrijpelijke en rustige manier leiding geeft, zo bereik je het meest. En is er een keer een conflict? Dan neem ik de tijd het direct uit te praten. Zo blijven we ons allemaal ontwikkelen."

VERRIJKING VAN JE BEDRIJF

"Met mijn onderneming wil ik laten zien dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt óók het verschil kunnen maken.

Ze hebben hun eigen kwaliteiten die een bedrijf verder helpen. Dat zie ik in mijn eigen onderneming, maar ook bij bedrijven waarmee we samenwerken. Ze voegen echt iets unieks toe. Het is een geweldige groep mensen om mee te werken. Daarom hoop ik dat andere ondernemers in de Achterhoek serieus kijken naar deze doelgroep als werknemer. Ik vind dit zo belangrijk dat ik collega-ondernemers graag help. Ze mogen mij altijd contacten voor meer informatie. Verder kijken we hoe we onze manier van werken kunnen vastleggen in een werkprotocol. Dat protocol delen we daarna graag met andere ondernemers. Dit is belangrijk: want zowel ondernemers als deze unieke groep werknemers verdienen het!"

www.lijstenmakerijmartin.nl
T: 0545-221864

SOCIAAL ONDERNEMEN
at.groep

ACHTERHOEKSE WERKGEVERS, WAT DOEN JULLIE MET DE PARTICIPATIEWET?

Met de komst van de Participatiewet is er ook een commitment met het bedrijfsleven aangegaan: de zogenoemde Banenafpraak. Het bedrijfsleven schept veel nieuwe banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bij dit stukje sociaal ondernemen ondersteunt re-integratiebureau at.groep uit Oldenzaal. Het matchen en begeleiden van mensen naar passend werk is hun specialiteit.

TEKST: NIEK ARTS FOTOGRAFIE MARCEL KRIJGSMAN

In de Achterhoek en in de Food Valley zijn er veel mensen die door verschillende redenen niet makkelijk aan het werk kunnen. Ze hebben een extra steuntje in de rug nodig om weer aan de slag te gaan. Bij at.groep geven ze dit steuntje in de rug. Verder zijn ze er voor de werkgevers die deze doelgroep aan werk willen helpen. Het bedrijf begeleidt de werknemer en de werkgever, regelt de administratie, subsidies en fungeert als back-up voor de werknemer. Zo zorgen ze er samen voor dat het werken goed gaat en goed blijft gaan. Want daarin zit volgens Ans Wolters de toegevoegde waarde van at.groep. Als regio-manager in de Achterhoek en Twente kent ze de doelgroep door en door. "Het vinden van een geschikte werkplek is één, maar het behouden ervan is net zo belangrijk."

AT.GROEP

Bij at.groep matchen ze dus geschikte werkplekken met mensen met een arbeidsbeperking. Het uitgangspunt hierbij is: 'We geloven dat ieder mens van toegevoegde waarde kan zijn in de maatschappij'. Ze treden op als dé verbindende factor en begeleiden daarna zowel de werknemer als de werkgever. Wolters: "Via ons zitten nu ruim 1.600 mensen in een werk- of zorgtraject. We zijn in de hele

Achterhoek en daarbuiten actief. Soms heeft iemand eerst zorg nodig, voordat hij of zij weer toe is aan werken. Speciaal hiervoor is er de afdeling 'at.groep Zorg'. Want het leveren van zorg en arbeidsre-integratie lopen vaker in elkaar over. Zeker bij de zorgvragende doelgroep waar wij mee werken. Soms hebben ze al van kinds af aan een beperking. Onze tweede grote doelgroep bestaat uit mensen die gewerkt hebben, maar daarna zijn uitgevallen. Bijvoorbeeld door ziekte of een ongeluk."

De negentig medewerkers van at.groep zijn er écht voor de 1.600 mensen die ze begeleiden. Wolters: "We staan altijd voor ze klaar. We willen het maximale uit deze doelgroep halen. Dit doen we door ook het maximale uit onszelf te halen. Mensen leren hun talenten ontdekken en daarna succesvol in te zetten. We zien dat het hebben van echt werk voor iedereen die re-integreert de belangrijkste stap vooruit is, zowel privé als op het werk. Daarvoor moeten ze wel weten wat hun sterke en zwakke punten zijn. Die vind je makkelijker als je samen zoekt. Daarvoor zetten wij graag onze kennis, ervaring en netwerk in. Dit doen we voornamelijk vanuit ons bedrijfs onderdeel 'at.groep Werk'."

DE PARTICIPATIEWET UITGELEGD

In 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Deze wet regelt dat meer mensen, waaronder werknemers met een arbeidsbeperking, aan de slag gaan in een reguliere werkomgeving. De uitvoering van deze wet is bij de gemeenten neergelegd. Hierdoor krijgt at.groep voornamelijk aanvragen voor re-integratie van de gemeente. Wolters: "De gemeentes geven de opdracht, verzorgen het budget en kijken na een jaar wat de vorderingen zijn. Maar we werken niet alleen in opdracht van gemeentes. Geïnteresseerde werkgevers kunnen ook direct bij ons aankloppen, want re-integratie gaat niet alleen via de gemeente. Voor ons is het belangrijk dat onze mensen op de juiste plek komen. Met onze organisatie at.groep hebben we veel contacten in met name het MKB. Onze tak at.groep Personeel ontzorgt deze werkgevers op het gebied van personeelszaken. Denk hierbij aan re-integratie, outplacement, arbeidsdeskundige onderzoeken en ondersteuning op gebied van HRM/P&O. Zo bieden we maatwerkoplossingen op het brede gebied van personeelsaangelegenheden."

Wolters en haar collega's fungeren als een soort intermediair tussen de mensen die ze

begeleiden en de bedrijven waar zij aan het werk gaan. "We verbinden personeel met de werkgeversmarkt. Hiervoor zijn we altijd actief op zoek naar geschikte arbeidsplaatsen bij reguliere bedrijven. Hiervoor komen we bij veel werkgevers over de vloer. Aan de ene kant om onze mensen ter plekke te begeleiden, maar ook om te kijken of er nieuwe functies en werkplekken vrij zijn. Zo weet ik goed wie op welke werkplek past. Soms wordt gek-scherend tegen mij gezegd dat ik de verkoop moet ingaan. Want dat doe ik: onze mensen 'verkopen'. Ik weet waar ze passen, ik geloof in ze en sta daar ook voor!"

ZELFVERTROUWEN GROEIEN

Bij het matchen wordt er vooral rekening gehouden met wat iemand wél kan. Wat doet iemand graag en waar wordt hij of zij enthousiast van? Wolters: "Vanuit die gedachten gaan we opzoek naar een optimale match. We investeren veel in de band met onze mensen. Zo brengen we goed in kaart wat iemand wel en niet kan. Pas als er een goede vertrouwensband is en duidelijk is dat iemand aan werk toe is, zoeken we een geschikte plek. Als de randvoorwaarden goed geregeld zijn, gaat het zelfvertrouwen van de werknemer groeien. We gaan uit van de kracht van iemand, hierdoor biedt iemand écht meerwaarde. Het principe van de piramide van Maslow is hier van toepassing. Eerst een goede fundering leggen en daarna pas verder bouwen."

Het mogen werken is belangrijk voor mensen. Het is een teken dat ze erbij horen en ertoe doen. Ze proeven de waardering die ze voor hun werkzaamheden krijgen. Wolters: "Laatst sprak ik iemand die via ons een contract had gekregen bij een bedrijf. Ik vroeg hem wat hij zo fijn vond aan het mogen werken. Hij antwoordde: 'Ik krijg nu een kerstpakket'. Dat is een simpel antwoord, maar wel een antwoord waar alles inzit. Hij doet ertoe en wordt gezien. En dat straalt hij ook uit. Zijn zelfvertrouwen groeit en dat maakt het leven voor hem leuker, ook buiten het werk om!"

EEN BREDE KRING

Bij het begrip arbeidsbeperking wordt vaak gedacht aan mensen met een verstandelijke beperking. Maar de groep is veel omvattender. Daarom is de doelgroep ook veel groter dan vaak gedacht wordt. Wolters: "Het gaat ook over lichamelijke of geestelijke gevolgen van een ongeval, de effecten van traumatische ervaringen of een visuele beperking. Ons bestand bestaat uit mensen van 18 tot 64 jaar en van alle opleidingsniveaus, van lager onder-

wijs tot universiteit. Het is echt een dwarsdoorsnede van de samenleving." Indien wenselijk krijgen cliënten die aan het werk gaan via at.groep een eigen jobcoach. De jobcoach speelt een belangrijke rol in de begeleiding en re-integratie. "Zo richten we ons ook op het behouden van een baan. Dit doen we onder meer door 'coaching on the job'. We blijven dus langdurig betrokken bij een werktraject. Daarmee bouwen we aan het zelfvertrouwen en blijven de mensen enthousiast. Je ziet mensen groeien, prachtig is dat. Verder vertelt de jobcoach de reguliere werknemers op de werkvloer wat ze kunnen verwachten en hoe ze het beste kunnen reageren op de nieuwe werknemer. Alles gericht op een soepele integratie."

JOB CARVING

Er is de laatste jaren steeds meer aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Voor veel werkgevers valt het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking hieronder. "Dat is natuurlijk geweldig. Het heeft namelijk een goede uitstraling naar buiten toe, maar zeker ook naar binnen. Onze ervaring is dat de andere medewerkers positief reageren. Soms zit de meerwaarde erin om een nieuwe functie te creëren, speciaal voor iemand met een arbeidsbeperking. Denk maar aan een autistisch persoon die in de ICT-sector werkt. Of iemand die in een laboratorium de gebruikte spullen ophaalt, schoonmaakt en ordent. Eerst deden de onderzoekers dat zelf en waren ze er stiekem veel tijd mee kwijt. Nu wordt het voor ze gedaan, waardoor zij zich meer op het onderzoeken kunnen concentreren. Zo ontstaat een vorm van werk op maat, jobcarving noemen wij dat. Hoe mooi is dat?"

OPROEP

Wolters en haar collega's bij at.groep zien dat het uitvoeren van de Participatiewet steeds beter gaat. De gemeenten hebben kennis en ervaring opgedaan en de systemen werken beter. Helaas zoeken gemeenten nog te weinig de samenwerking op met de bestaande re-integratiebureaus. Dit is te betreuren, want er gaat zo veel kennis en ervaring verloren. "We merken dat het bedrijfsleven zijn rol steeds beter speelt. De werkgevers zijn aardig bekend met de nieuwe wet en hun rol. Ze staan steeds meer open om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Belangrijke hierbij is dat de randvoorwaarden goed geregeld moeten zijn! En daarvoor zijn wij er natuurlijk als at.groep. Het gaat de goede kant op. Maar we zoeken altijd nieuwe geschikte werkplekken. Kom dus als werkgever gerust eens praten. Bel mij via 06-12986729. Dan kijken we samen wat er binnen uw bedrijf mogelijk is en hoe wij daarin kunnen en mogen investeren. Want alleen samen maken we van de Participatiewet écht een succes."

www.at-groep.nl

SIENTJE HULP MET ZORG

ZORG VERLENEN VANUIT EEN SOCIAAL HART

Een eigenzinnige eend in de bijt van huishulporganisaties. Dat is thuiszorgorganisatie Sientje Hulp met Zorg in Doetinchem. Bij Sientje thuiszorg werken namelijk voor het merendeel personeelsleden die ouder zijn dan vijftig jaar. Eigenaresse Astrid Wenneker heeft een duidelijke visie op personeelsbeleid: vijftig plussers maar ook zestig plussers krijgen een kans. Ook is het wenselijk dat een nieuw personeelslid dialect kan spreken. "Want dat vinden veel cliënten prettig", aldus Wenneker.

TEKST: SANDER DAMEN FOTOGRAFIE: MICHAEL BASTEN

Sientje levert diverse diensten op het gebied van (thuis)zorg zoals huishoudelijke hulp. "Maar we leveren ook persoonlijke verzorging en verpleging", vult Wenneker aan. "De naam Sientje Hulp met Zorg geeft in het kort aan wat we doen: op een ouderwetse manier goede zorg verlenen." Een bijzondere dienst is coaching. Dat is een gespecialiseerde huishoudelijke hulp die de cliënt gelijktijdig coacht. De hulp doet samen met de cliënt het huishouden en coacht de cliënt tijdens de werkzaamheden.

"Dat komt veel voor bij mensen die voorheen in de GGZ zaten en nu zelfstandig wonen", licht Wenneker toe. "Door hun ziekte lukt het ze vaak niet het huishouden bij te houden. Een coachende hulp in de huishouding beschikt over specifieke kennis en vaardigheden."

JONGEREN

Het is zeker niet zo er bij Sientje geen jongeren werken. Wel is van de drieëndertig personeelsleden ruim de helft boven de veertig jaar. Vier personeelsleden zijn boven de zestig. Wenneker geeft graag ouderen ook een kans. "Hoewel er tegenwoordig ook veel jongeren zijn die thuiszorg afnemen, zijn de cliënten voor een groot deel ouderen en die vinden het fijn als de hulp niet al te jong is", vertelt Wenneker en dan lachend: "Vaak vraagt men bij de intake zelfs 'Ge stuurt me toch niet z'n jong ding?'"

Haar ervaring met vijftigplussers bevalt uitstekend. "Ik kan het andere ondernemers aanraden", zegt ze. "Ze zijn erg gemotiveerd en melden zich daarom ook niet snel ziek. Ook besteden ze graag extra aandacht

aan cliënten. Het is niet alleen fijn om oudere werklozen aan een baan te helpen, maar wie een 56-plusser aanneemt komt ook in aanmerking voor subsidies." Dat extraatje is niet waar het Wenneker om te doen is: "Ik vind het belangrijk sociaal verantwoord te ondernemen en mensen een kans te geven."

MEDEWERKERS GEZOCHT

In 2017 deed Sientje samen met andere organisaties mee aan de aanbesteding voor het leveren van huishoudelijke hulp WMO bij de gemeente Doetinchem. Inschrijvers werden niet geselecteerd op basis van de laagste prijs, maar op andere aspecten, onder meer of de manier van werken afwijkt van die van anderen. Wellicht gaf het feit dat Sientje veel ouderen aanneemt de doorslag? Hoewel Wenneker dat niet

durft te beamen, zorgt de gunning voor veel extra werk en dus is Sientje hard op zoek naar nieuwe medewerkers. "Uiteraard mogen dat ook weer ouderen zijn", lacht Wenneker. "Mensen hulp bieden en kansen geven... Dat zit gewoon in me." Dat blijkt ook wel uit het feit dat Wenneker de Support Foundation opgericht heeft dat ontwikkelingsprojecten in Afrika uitvoert.

www.sientjehulpmetzorg.nl

Sientje
HULP MET ZORG

Astrid Wenneker

"DE ARBEIDSMARKT HOUDT ZICH NIET AAN DORPS- OF STADSGRENZEN"

De arbeidsmarkt verandert snel. Nog maar een paar jaar geleden waren faillissementen, ontslaggolven en saneringen aan de orde van de dag. Er was nauwelijks (financiële) ruimte voor groei en het aannemen van nieuwe werknemers. Anno 2017 is de situatie enorm gekenterd. Nu de economische crisis echt achter ons lijkt te liggen, zien we de arbeidsmarkt weer aantrekken. Traditioneel was de eerste personele groei zichtbaar in de uitzendsector, maar inmiddels zien we in de meeste sectoren dat de groei doorzet. Sterker, in de sectoren zorg, techniek en bouw zijn tekorten aan vakkrachten duidelijk. Die zullen in de komende jaren alleen maar groter worden.

FOTOGRAFIE: TECHNIEKBEELDBANK.NU

De maakbaarheid van de arbeidsmarkt is relatief: demografische effecten zoals vergrijzing en ontgroening zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. Met dat gegeven in gedachte proberen werkgevers, gemeenten en onderwijsinstellingen - al dan niet in samenwerking - toch oplossingen te vinden voor de oplopende tekorten in genoemde sectoren. Ook vanuit VNO-NCW Midden en MKB-Nederland Midden werken wij samen met onze leden aan oplossingen voor arbeidsmarktproblemen.

TIJDELIJKE REGELING VOOR ARBEIDSMARKTREGIO'S

In september vorig jaar is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een regeling uitgeschreven (DWSRA). Opleidings- en ontwikkelingsfondsen, werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties en samenwerkingsverbanden van arbeidsorganisaties konden een subsidie aanvragen voor het stimuleren van dienstverlening aan werkzoekenden en samenwerking tussen arbeidsmarktpartijen uit verschillende sectoren en/of regio's. In september 2016 zijn we binnen VNO-NCW Midden begonnen met een verkenning van ambities en doelstellingen die we met deze regeling konden bewerkstelligen. Juist omdat de regeling draait om regionale samenwerking hebben we daarbij de zogenaamde arbeidsmarktregio's als uitgangspunt genomen. Nederland kent vijftientig arbeidsmarktregio's, waarvan er elf zijn gelegen in het werkgebied van VNO-NCW Midden (provincies Flevoland, Gelderland, Overijssel en Utrecht). "Het klinkt allemaal technisch en taai", erkent Martine Schuijjer, secretaris onderwijs & arbeidsmarkt VNO-NCW Midden, maar ze is blij met de regeling van het ministerie. "Partners werken in de regio's op dit moment al samen in de Regionaal Werkbedrijven. Zij hebben als doelstelling om invulling te geven aan de Banenafpraak in de regio. Met de DWSRA-regeling wordt gestimuleerd dat ook op andere terreinen dan de Banenafpraak de samenwerking tussen genoemde partijen op gang komt."

PILOTS VOOR MEER SAMENWERKING

VNO-NCW Midden deelt de noodzaak van regionale samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbeleid en onderwijsvraagstukken. "De arbeidsmarkt houdt zich immers niet aan dorps- of stadsgrenzen", vervolgt Schuijjer. "Juist in een tijd waarin goed personeel steeds schaarser wordt, is het verstandig om in slimme allianties samen te werken om de vraag naar personeel in te kunnen vullen. Al langere tijd pleiten wij daarom voor meer samenwerking in de arbeidsmarktregio's. We hebben de regeling DWSRA dan ook aangegrepen om te onderzoeken of in enkele arbeidsmarktregio's (nog) meer samenwerking tussen gemeenten, UWV, vakbonden en werkgevers mogelijk is. Daarnaast hebben we de regeling willen inzetten om enkele concrete projecten van de grond te krijgen, bijvoorbeeld rondom de toekomstige personeelsvraag in de techniek. Door in de verschillende regio's trajecten uit te voeren, geven we vorm aan het experimentele karakter van de DWSRA-regeling. We kunnen op die manier bezien wat werkt en waar de ondernemers in een gebied profijt bij hebben. Want uiteraard, ook binnen de DWSRA-trajecten, blijven we de belangenbehartiger van ondernemers in de regio."

BANENAFSPRAAK: ANDERS KIJKEN NAAR PERSONEELSBESTAND

De oplopende tekorten op de arbeidsmarkt dagen werkgevers ook uit om anders naar het personeelsbestand te kijken. Onder het motto 'voorkomen is beter dan genezen', is er steeds meer aandacht voor de duurzame inzetbaarheid en scholing van zittend personeel. Anderzijds zien we ook dat werkgevers naar andere doelgroepen op de arbeidsmarkt kijken. Daarbij nemen steeds meer werkgevers mensen met een arbeidsbeperking aan. Werkgevers in de marktsector hebben in 2013 met het kabinet afgesproken om te zorgen voor 100.000 werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking (naast 25.000 werkplekken binnen de overheid). Dit noemen we de Banenafpraak, die voor 2026 moet zijn ingevuld.

JOB CARVING

Door bedrijfsprocessen door te lichten en te bepalen of er taken zijn die door medewerkers met een arbeidsbeperking kunnen worden uitgevoerd, kan efficiency binnen de onderneming worden behaald. Jobcarving, zoals dit proces wordt genoemd, draagt bij aan een andere invulling van personeelsvraagstukken, maar helpt ook bij de invulling van de Banenafpraak. Op die manier profiteren zowel onderneming als maatschappij van deze andere kijk op bedrijfsprocessen.

UITVOERINGSPROBLEMEN

De invoering van de Banenafpraak verloopt zeker nog niet vlekkeloos. Werkgevers lopen bij de invulling van de Banenafpraak nog altijd tegen uitvoeringsproblemen aan. VNO-NCW Midden en MKB-Nederland Midden blijven hier bij de uitvoeringsinstanties zoals gemeenten en UWV doorlopend aandacht voor vragen. Schuijjer: "Concrete voorbeelden uit de praktijk zijn nodig om duidelijk te maken voor welke zaken verbetering nodig is. In de afgelopen periode zijn mede dankzij feedback van werkgevers regelingen en wetgeving aangepast. Met de ervaringen die werkgevers aan ons melden, kunnen we nog efficiënter werken aan betere voorwaarden voor werkgevers en kandidaten rond de Banenafpraak."

Ervaringenmeldpunt

Om inzage te krijgen in de vraagstukken en uitvoeringsproblemen die werkgevers die invulling geven aan de Banenafpraak ondervinden, zijn wij begonnen met een zogenaamd Ervaringenmeldpunt. Daarbij willen we achterhalen wat er goed gaat in de werkgeversdienstverlening, maar ook waar juist verbeteringen kunnen worden ingezet. Loopt u als werkgever tegen problemen aan en wilt u dat melden? Heeft u suggesties over hoe regelgeving of dienstverlening beter zouden kunnen? Neem dan contact op met het Ervaringenmeldpunt! Dit kan zowel telefonisch via 088 – 888 66 87 (werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur) als digitaal via het formulier dat is opgenomen op www.opnaarde100000.nl.

Contactpersoon

Martine Schuijjer,
manager regio-inzet 100.000 banen
VNO-NCW en MKB-Nederland

GENIETEN VAN SPORT EN EEN PLEK IN DE MAATSCHAPPIJ

In 2018 vindt in de Achterhoek de Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018 plaats. De organisatie is niet alleen druk bezig met de voorbereiding van dit evenement zelf, maar wil ook een follow-up om mensen met een verstandelijke beperking (een) onderdeel uit laten maken van de maatschappij.

De Special Olympics Nationale Spelen wordt om de twee jaar in een wisselende stad of regio in Nederland gehouden. Het is een initiatief van Special Olympics Nederland, dat onderdeel uitmaakt van Special Olympics Inc. Deze internationale sportorganisatie is actief in 170 landen en heeft als doel om het leven van mensen met een verstandelijke beperking te verbeteren door middel van het organiseren van sportevenementen. De Achterhoek won de race om de organisatie van de Nationale Spelen in 2018 van Den Haag. Het bidboek was een gezamenlijk initiatief van de acht Achterhoekse gemeenten, de provincie Gelderland, het Graafschap College, de Gelderse Sport

Federatie en een aantal toonaangevende Achterhoekse ondernemers. "Het is de eerste keer dat de Nationale Spelen door acht verschillende gemeenten in één regio wordt georganiseerd", vertelt communicatieadviseur Erik Hagelstein. "De Achterhoek wil zich hiermee nog duidelijker profileren als sportieve regio. De organisatie van het UEFA Women's EURO 2017, het Europees Kampioenschap vrouwenvoetbal voor landenteams, was een eerste stap in deze richting."

DRAAGKRACHT

De Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018 vindt plaats op 8, 9 en 10

juni. Naar verwachting zullen 2.000 sporters met een verstandelijke beperking op veertien verschillende locaties in de regio deelnemen aan ruim twintig verschillende sporten, variërend van paardrijden en volleybal tot skeeleren en wielrennen. De openingsceremonie vindt plaats in Stadion De Vijverberg. Marveld Recreatie in Groenlo zal dienstdoen als Special Olympics Dorp. Tot grote vreugde van de uitvoerende projectgroep, die wordt geleid door Corine Berkel van Mood Concepts die ook verantwoordelijke was voor de samenstelling van het bidboek, kan de Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018 rekenen op steun van het regionale bedrijfsleven. "Met een

begroting van 1 miljoen euro en de hoeveelheid werk die bij de organisatie van zo'n evenement komt kijken, is veel regionale draagkracht nodig", geeft Hagelstein aan. "Gelukkig merken we dat de Nationale Spelen op veel goodwill kan rekenen. Diverse bedrijven hebben zich aan het evenement verbonden als hoofdsponsor of partner. Zo zal maatschappelijk partner de Feestfabriek de openingsceremonie verzorgen en beheert hoofdsponsor Seesing Personeel de vrijwilligerscentrale. Studenten en medewerkers van Het Graafschap College werken mee aan de voorbereiding en uitvoering van het sportevenement." Organisaties die de Nationale Spelen willen steunen, kunnen kiezen uit diverse sponsorpakketten. Ook worden zij samengebracht in een zakelijk platform waarvoor diverse bijeenkomsten worden georganiseerd. "Tijdens deze bijeenkomsten wordt aan de pers verteld hoe ver de organisatie is. Vervolgens kunnen de sponsors en partners met elkaar in contact treden en netwerken."

INCLUSIEVE MAATSCHAPPIJ

Met de organisatie van de Nationale Spelen wil de Achterhoek mensen met een verstandelijke beperking nog beter mee laten draaien in de maatschappij. Hagelstein: "We gaan steeds meer richting een inclusieve maatschappij. Mensen met een verstandelijke beperking maken daar ook onderdeel van uit. Sport is één van de manieren om deze doelgroep mee te laten draaien, net als het verrichten van vrijwilligerswerk. De mensen die in de pauze het veld van De Vijverberg onderhouden zijn daar een heel mooi voorbeeld van. De Nationale Spelen zijn een perfecte manier om te laten zien waartoe deze mensen op het gebied van sport in staat zijn. Het evenement moet als vliegwiel fungeren om de doelgroep structureel bij het reguliere sportleven onder te brengen. De infrastructuur is met prachtige

accommodaties zoals het Paardensportcentrum Lichtenvoorde aanwezig, het is alleen nog een kwestie van organiseren." Om de verschillende sportverenigingen in de regio op weg te helpen om sporten aan deze doelgroep aan te kunnen bieden, worden er onder andere informatie-avonden georganiseerd. "Sportclubs hoeven dankzij deze avonden niet zelf het wiel uit te vinden. Voetbalverenigingen LONGA'30 uit Lichtenvoorde en SV Grol uit Groenlo zijn bijvoorbeeld samen aan het kijken wat ze kunnen realiseren. Ook de volleybalverenigingen Orion Doetinchem en LONGA'59 uit Lichtenvoorde hebben de handen ineen geslagen en willen deze doelgroep onderdeel laten uitmaken van hun verenigingsleven."

PROEFDRAAIEN

In juni 2017 werd er met de Regionale Spelen van de Special Olympics alvast op kleine schaal proefgedraaid. Hier namen honderden sporters aan deel. "Toen kwamen we er bijvoorbeeld achter dat het belangrijk is dat er voldoende publiek op het evenement af komt", vertelt Hagelstein. "De familieleden en vrienden komen uiteraard wel kijken, maar we willen ook alle

Achterhoekers oproepen om in juni naar de sportprestaties van de deelnemers te komen kijken." Dat de deelnemers er zin in hebben, was tijdens de Regionale Spelen duidelijk. "De grote voordelen van sporten voor mensen met een verstandelijke beperking is dat hun gezondheid wordt verbeterd en hun sociale contacten en persoonlijke ontwikkeling een enorme stimulans krijgen. Het was geweldig om te zien hoe deze deelnemers opbloeden. De jonge amazone Marije Rupert, een van onze boegbeelden op de website en andere media-uitingen, vertelde dat zij tijdens een rit op het paard van haar opa een epileptische aanval kreeg. Het paard voelde instinctief aan dat er iets mis was en liep vervolgens naar haar opa terug. Dit is een mooi voorbeeld van hoe ingrijpend sport en contact voor deze doelgroep is. Hopelijk zorgt de Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018 ervoor dat we nog veel meer mensen met een verstandelijke beperking kunnen laten genieten van sport en een plek in de maatschappij", aldus Hagelstein.

www.specialolympics2018.nl

HET SOCIALE GEZICHT VAN DE GRAAFSCHAP, EIGENLIJK HEEL NORMAAL!

D'RAN, deze strijdkreet staat symbool voor de werklust, passie en regionale verbondenheid van De Graafschap. De club omarmt dit ook op sociaal maatschappelijk gebied. Sociaal ondernemen is al jaren een vanzelfsprekend gemeengoed binnen de voetbalclub. Met de Special Olympics Nationale Spelen in de Achterhoek voor de deur, is het tijd om wat dieper in deze kant van de betaald voetbalorganisatie te duiken.

TEKST NIEK ARTS FOTOGRAFIE DE GRAAFSCHAP MEDIA

"Sociaal ondernemen is voor ons eigenlijk heel normaal. Het naar elkaar omkijken zit echt in het DNA van de club en de omgeving, het is met elkaar verweven", vertelt algemeen directeur Hans Martijn Ostendorp. Logisch dat de opening van de Special Olympics Nationale Spelen in juni op De Vijverberg plaatsvindt. "Een mooiere en betere plaats in de Achterhoek kun je je toch niet voorstellen? Een stadion roept het wauw-gevoel op."

ONDERDEEL VAN DE CLUB

Binnen De Graafschap zijn er verschillende mensen werkzaam met een 'afstand tot de arbeidsmarkt'. "Eigenlijk vind ik dat een lelijk begrip: 'afstand tot de arbeidsmarkt'. Het zijn mensen die hun eigen kwaliteiten hebben en het is aan ons om die kwaliteiten te laten excelleren. Dat vinden we binnen de club belangrijk. Hier kijken we ook naar bij zaken die we uitbesteden. Zo hebben we bijvoorbeeld recent

voor de postbezorging een contract gesloten met SBPost. Hun medewerkers met een 'beperking' verspreiden nu onze post. Dit geldt ook voor de schoonmaak van het stadion, dat wordt voor een deel ook door mensen met een beperking gedaan."

Bij de club hebben deze mensen hun eigen plek gevonden, ze maken echt het verschil. "We zien ze als reguliere mede-

werkers, zo behandelen we ze ook. Onze grasmat wordt mede verzorgd door mensen met een beperking. We hebben ze hiervoor opgeleid en daardoor oefenen ze hun vak professioneel uit. Als zij tegen trainer Henk de Jong zeggen dat het hoofdveld niet gebruikt kan worden, zoals recent met de sneeuw, dan luistert hij daar naar."

INSPIRERENDE FACTOR

Sociaal ondernemen vindt de algemeen directeur een vanzelfsprekendheid. "Het is niet speciaal, het past bij de club en de Achterhoek. We kijken hier naar elkaar om!" Precies dat draagt de club verder uit. Het doel hierbij is om andere partijen ook te inspireren en verbinden. "Deze instelling past bij ons, daarom is het belangrijk dat we elkaar blijven versterken. Dit doen we binnen de club, maar zeker ook naar buiten toe. Door erover te vertellen en de successen te delen, creëren we samen steeds meer sociale impact. Het mooie is dat wij als club daarin een inspirerende factor zijn."

"De grootste inspiratiebron zijn de mensen met 'een beperking' die bij ons werken. Ze houden van de club en zijn er helemaal op hun plek. Het is geweldig om de trots en het enthousiasme van deze medewerkers te zien. Het dragen van een De Graafschapjas geeft ze zoveel eer. Ze horen écht bij De Graafschap. Ik denk dat sociale betrokkenheid en het hebben van zinvol werk, dé beste manier is om uit een sociaal isolement te komen en te blijven. Zeker voor deze groep mensen."

ENTHOUSIASME DELEN

Ostendorp is als algemeen directeur en mens erg betrokken bij zijn club en iedereen rondom de club en uit de regio. Overal waar hij komt, proeft hij het enthousiasme. En precies dat enthousiasme zet hij in om de regio en de club verder te brengen en nieuwe verbindingen te leggen. "Dit doen we met verschillende maatschappelijke projecten zoals Playing for Succes, maar ook door intensief samen te werken met omliggende gemeentes, ondernemers en onderwijsinstellingen. We hebben een aantal regionale uitdagingen waarin we alleen samen het verschil kunnen maken."

"We zijn betrokken bij het 'Masterplan SmartHub' van Achterhoek 2020. Dit is een initiatief waarmee we hoogopgeleide jonge Achterhoekers voor de regio willen behouden. We willen in 2020 dé stage- en afstudeerregio van Nederland zijn. Dit soort initiatieven vallen voor ons ook onder sociaal ondernemen! Gekscherend zie ik al voor me dat we met onze spelersbus naar de Uithof in Utrecht rijden om daar een groep Achterhoekse studenten op te halen. Rondom een wedstrijd brengen we ze in contact met lokale bedrijven. We laten ze zien welke kansen er juist voor hen hier liggen, daarna kijken we samen naar de wedstrijd! Waarom zouden we zoiets niet gewoon doen?"

DE HEERENBOEREN

Voor het verbinden van de verschillende partijen speelt de businessclub een belangrijke rol. Daarmee is één 'factor van belang' uit de regio al binnen handbereik. "We zien dat veel bedrijven in de regio samen met De Graafschap een stukje van hun mvobeleid willen invullen. Dit komt mooi terug in het initiatief 'De Heerenboeren'. Hierin heeft een aantal businessclubleden zich

verenigd. Ze willen De Graafschap de komende jaren graag met een financiële injectie ondersteunen. Daarvoor willen ze dat een gedeelte van het geld wordt besteed aan regionale maatschappelijke projecten."

"Het eerste project is de Special Olympics Nationale Spelen. Ik vind 'De Heerenboeren' een mooi voorbeeld van hoe we samen iets voor elkaar krijgen. Vanuit De Graafschap stellen we aan ondernemers, bestuurders en andere betrokkenen de vraag: wat kan De Graafschap voor u betekenen? Op deze manier is de cirkel rond. Wij als club binden zo partijen aan ons die niet alleen voor het voetbal komen. Dit is voor iedereen een mooie plus!"

UITGESTOKEN HAND

De komende jaren wil De Graafschap een nog grotere verbinder en inspirator in de Achterhoek zijn. "Vanuit de club doen we dit met een uitgestoken hand. Dus heeft u een leuk maatschappelijk idee of project, dan kom ik graag een kop koffie bij u drinken. Zo maken we samen het sociale verschil. Laat het naoberschap tot leven komen!"

www.degraafschap.nl

UW WERKNEMER, UW PROBLEEM!

Een slimme werknemer is nog geen slimme sporter. Als uw werknemer iets overkomt, draait u als ondernemer op voor de kosten. Ziekte bij werknemers is niet altijd te voorkomen, maar u kunt zich wel verzekeren tegen loondoorbetaling bij ziekte. Daarnaast heeft De Verzuimeconoom diverse specialisten in dienst die ook uw arboproblematiek kunnen oplossen.

Maak van uw probleem ons probleem!

Bel **0314 - 37 32 64** of kijk op deverzuimeconoom.nl

DE VERZUIMECONOOM
direct verzekerd van minder kosten!

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 21 MAART 2018

STERK BEDRIJFSLEVEN VOOR EEN VITALE GEMEENTE

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 hebben MKB-Nederland Midden en VNO-NCW Midden een manifest opgesteld over de voor het lokale bedrijfsleven belangrijkste onderwerpen. De werkgeversverenigingen willen daarmee bereiken dat de politieke partijen in de regio deze punten betrekken bij hun voorbereidingen op de komende gemeenteraadsverkiezingen en bij het opstellen van de collegeprogramma's na de verkiezingen.

Bedrijven scheppen banen, zorgen voor levendige steden en dorpen en dragen bij aan lokale initiatieven. Ondernemers hebben een gemeente nodig met een sterke economische agenda om groei te stimuleren en onnodige belemmeringen weg te nemen of te voorkomen.

ARBEIDSMARKT

Een adequaat aanbod van geschoolde werknemers met competenties die goed aansluiten op de regionale economische activiteiten is noodzakelijk. Continue bijscholing blijft noodzakelijk door de zeer snelle (markt)wijzigingen die het bedrijfsleven raken. De aansluiting tussen bedrijfsleven, onderwijs en arbeidsmarkt moet worden versterkt. Dit geldt voor zowel de hogeropgeleiden als de lagergeschoolden. Regioprofilering met SmartHub moet verder worden uitgebouwd, er moet huisvesting voor jongeren beschikbaar zijn en de bereikbaarheid van de Achterhoek moet op orde zijn. Dan zijn we in staat om medewerkers te boeien en te binden en vacatures in te vullen zodat bedrijven hun groeiambities waar kunnen maken.

BEREIKBAARHEID

Goede bereikbaarheid van de Achterhoek is cruciaal voor een bloeiende economie, voor behoud van bedrijven en werkgelegenheid. Ook digitale bereikbaarheid. Gemeenten horen daarom zorg te dragen voor een goede digitale infrastructuur, óók in buitengebieden. We dringen ook aan op het maken van de slag naar één digitale overheid, voor burgers en bedrijven.

BEDRIJVENTERREINEN

De markt vraag verandert steeds sneller en de economie groeit, zorg daarom voor voldoende beschikbaarheid van bedrijventerreinen en goed regionaal beleid. Onder invloed van e-commerce neemt de logistiek een steeds belangrijkere plek in.

GRENDOVERSCHRIJDEND ONDERNEMEN

In de Actieagenda 'Grensoverschrijdend Ondernemen en Arbeid' zijn vijftien doelen geformuleerd, uiteenlopend van verminderen van administratieve lasten voor ondernemers in de grensstreek, verbetering van de informatievoorzieningen voor mensen die net over de grens willen werken, ondernemen of studeren en een snellere bereikbaarheid van werk- of stageplek aan de andere kant van de grens. Gemeenten zijn een belangrijke factor om een voortvarende uitrol van deze agenda tot een succes te maken.

VERDUURZAMEN EN CIRCULAIRE ECONOMIE

De komende jaren werken we met gemeenten, provincie, industrie en ODA samen om bij te dragen aan de energiedoelstellingen. Ook willen we de komende jaren samen optrekken om te komen van een lineaire economie naar een circulaire economie. Het is noodzakelijk de ondernemers daarbij te ondersteunen en aandacht te geven aan circulair inkopen en -aangeboden.

AANBESTEDEN

Gemeenten kunnen er veel aan doen om het lokale MKB meer kansen te bieden op aanbesteden en tegelijk er zorg voor te dragen dat overheidsmiddelen doelmatig worden besteed. Dat begint met het aangaan van de dialoog, met als doel elkaar beter te leren begrijpen. Zodra duidelijk is welke behoefte een gemeente heeft en welke mogelijkheden er hiervoor in de markt zijn, zal een aanbesteding succesvoller verlopen.

ZET REM OP LOKALE LASTEN

Beperk de lokale lasten voor het bedrijfsleven. Voorkom stapeling van lasten en wentel de OZB-derving door leegstand niet af op eigenaren/gebruikers. Een gematigde lokale lastendruk is van groot belang voor de aantrekkingskracht van de gemeente/regio. VNO-NCW Achterhoek en MKB Midden roepen gemeenten op om te blijven investeren in het midden- en kleinbedrijf, de 'motor' van de lokale, regionale en landelijke economie.

www.vno-ncwmidden.nl

www.mkbmidden.nl

Nr.1

MODULAIRE BEURSSTANDS

Verkoop en verhuur

ABC Display is dé producent van het Press® modulaire standsysteem. De basis van het concept zijn lichtgewicht aluminium frames met naadloos bedrukte magnetische rolbanen. Deze zijn zonder gereedschap te plaatsen, compact te vervoeren, snel te

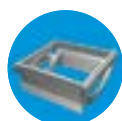
plaatsen, multifunctionele opstellingen en het systeem is zwaar te belasten! U kunt Press® bij ABC display aanschaffen of huren, tevens verzorgen wij de grafische producties en monteren/demonteren de stands op elke locatie binnen Europa.

Specificaties

- ✓ Gepatenteerd frame
- ✓ Modulair systeem
- ✓ Zeer stevig en robuust
- ✓ Framework volledig uit het zicht
- ✓ Naadloze rolbanen
- ✓ Snelle montage
- ✓ Geen gereedschap nodig
- ✓ Licht van gewicht
- ✓ Compact transport
- ✓ Online ontwerp maken
- ✓ Veel accessoires

**KEEP MOVING
YOUR BRAND!**

Compact

Slim

Instelbaar

Kliksysteem

Flexibel

Krachtig

Tragter Groep neemt brandbeveiliging en BHV-opleidingen T-ISS Dinxperlo over

Tragter Groep neemt per 1 januari 2018 de brandbeveiliging en BHV-opleidingen van T-ISS uit Dinxperlo over. Tragter Groep, een lokale partij uit Neede welke landelijk werkt, is vanaf 2008 bekend om haar totale ontzorgingspakket op het gebied van veiligheid. Door deze overname wordt de positie van Tragter Groep in het oosten van het land nog meer verstevigd en draagt het bij aan de beoogde groei van het bedrijf. Tragter Groep heeft alle facetten op basis van veiligheid onder één dak, waardoor de ondernemer hiervoor één aanspreekpunt heeft. Dit zorgt voor overzicht binnen de organisatie tegen scherpe tarieven. De dienstverlening van Tragter Groep bestaat onder andere uit preventie, opleidingen en cursussen en aanleg, onderhoud, certificeren.

Meer informatie:

www.tragtergroep.nl, www.veiligheidsborden.com

Gelderland wil duurzaamste tuinbouwregio van Europa zijn

Het tuinbouwcluster in Gelderland heeft de ambitie om de meest duurzame tuinbouwregio van Europa te worden. Binnen tien tot vijftien jaar wil ze volledig energieneutraal, klimaatbestendig, emissievrij en circulair ondernemen. Om deze ambitie te realiseren, presenteerde Greenport Gelderland medio december een Versnellingsagenda met de naam Duurzaam Doen aan Clemens Cornielje, Commissaris van de Koning in Gelderland. In het Gelderse tuinbouwcluster gebeurt al van alles op het gebied aan duurzaamheid. Bijvoorbeeld met projecten rond het nieuwe telen in de glastuinbouw, verduurzaming van de fruitteelt, productinnovaties en de verbinding met de samenleving. Volgens de voorzitter van Greenport Gelderland, Rian Verwoert, zijn de betrokken ondernemers er echter van overtuigd dat er nog een schepje bovenop moet. "Vanuit de ambitie en drive om een koppositie in te nemen in Europa, zijn we van mening dat er bij de verduurzaming van het cluster een extra stimulans en versnelling mogelijk én noodzakelijk is." Het tuinbouwcluster is - met een toegevoegde waarde van 800 miljoen euro, 14.000 volwaardige arbeidsplaatsen, 1.600 bedrijven en een grondgebruik van 7.600 ha - met recht een topsector in Gelderland. Deze toppositie wil de sector graag behouden. In de versnellingsagenda Duurzaam Doen zijn zes grote Icoonprojecten en negen kleinere Impulsprojecten opgenomen met een totale omvang van ruim 6,5 miljoen euro. De projecten zijn 'van onderop' ontwikkeld door ondernemers en andere stakeholders. Ze kennen een relatief korte doorlooptijd van ca. 2 tot 2,5 jaar. Volgens voorzitter Verwoert is het realiseren van dit programma niet eenvoudig, maar wel urgent. "Vanuit de tuinbouw is er heel veel commitment, maar ze kan het niet alleen. Samenwerking tussen overheden, onderzoek, onderwijs, ondernemers en omgeving is noodzakelijk. Onder andere op het vlak van regelgeving, afstemming van beleid, kennisoverdracht, tijd en geld. Ik hoop dat de provincie hierin een rol van betekenis kan spelen. Als alle partijen de schouders eronder zetten, zijn deze doelstellingen niet alleen ambitieus maar ook haalbaar!"

Deel uw nieuws met Oost-Gelderland Business!

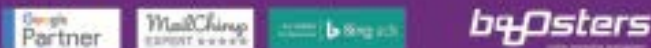
Een overname, een verhuizing, een jubileum, een uitbreiding van het team, een nieuw initiatief of een nieuw product; elk bedrijf heeft wel iets interessants te melden. Oost-Gelderland Business publiceert dit graag voor u op de website! Heeft u een leuk nieuwtje of een interessant idee voor een artikel, mail dit dan vooral door naar hoofdredacteur Sofie Fest via sofie@vanmunstermedia.nl.

Heb jij online een Boost nodig?

Boosters helpt ondernemers om beter online vindbaar te zijn, méér relevante bezoekers te krijgen én bij het verhogen van de conversie! Bel nu en maak vrijblijvend een afspraak.

✉ info@boosters.nl ☎ 0314 - 763 683

ERP

Warehouse management

Webshops

Een nieuwe
kijk op jouw
business

www.king.eu

STRAIGHT Human Support

STRAIGHT Human Support richt zich op ondersteuning en advisering bij alle vraagstukken die te maken hebben met het in dienst nemen en afscheid nemen van personeel en alles wat daar tussen zit. Naast een scala aan ondernemingen uit het MKB behoren ook enkele multinationals tot de klantenkring.

SITUATIE

Onderbezetting

Incidenteel onvoldoende capaciteit/dekbaarheid

Structureel onvoldoende capaciteit/dekbaarheid

Incidenteel onvoldoende capaciteit/dekbaarheid

Selectie van kandidaten of bepalen ontwikkelingspotentieel van eigen medewerkers

OPLOSSING

1 Interimvacatures

2 Projectvacatures

3 Arbeidsmarkt-inside

4 REWELIX

5 Assessment

ONDERSTEUNING

Een overeen gekomen periode en tijdsbesteding op dienstverband.

Uitvoeren van een specifieke opdracht.

Ondersteuning voor een vast aantal dagen per maand.

Voor een vast bedrag per jaar alle noodzakelijke ondersteuning en advisering op afstand.

Een op maat gemaakt (functie-inhoud en -zwaarte) assessment. Valide, zeer gebruiksvriendelijk in vele talen beschikbaar en tijdsbesparend.

Eric van der Straat

OVERNAME BROEKHUIS AUTOMATISERING DOOR ICT SPIRIT

31

Per 1 januari 2018 wordt Broekhuis Automatisering uit Holten onderdeel van ICT Spirit BV in Haaksbergen. De zes medewerkers van Broekhuis Automatisering worden opgenomen in het 60 medewerkers tellende team bij ICT Spirit. Beide partijen zijn zeer verheugd met deze stap.

IT-dienstverlener ICT Spirit is voor haar klanten een vertrouwd begrip. Met een werkgebied in Overijssel en Gelderland, een eigen cloudomgeving en hoogwaardige kennis omtrent security en AVG heeft ICT Spirit veel te bieden voor haar klanten. Niet voor niets is ICT Spirit hét Microsoft Competence Center van Oost-Nederland. ICT Spirit zorgt voor flexibele ICT-oplossingen die passen bij de organisatiedoelstellingen van haar klanten en daarmee zijn de relaties van Broekhuis Automatisering in goede handen. ICT Spirit neemt alle bestaande verplichtingen over van Broekhuis Automatisering en zal de dienstverlening vanuit Haaksbergen voortzetten, inclusief de Mailchimp en Wordpress-trainingen.

ONDERNEMERSERVARING

Gerrit Broekhuis zal samen met zijn vrouw

Jannie het door hemzelf ontwikkelde softwarepakket WinVIS blijven exploiteren en doorontwikkelen onder de naam WinVIS Consultancy. WinVIS is een modulair pakket voor relatiebeheer, projecten en uren, offertes, inkoop, orders, facturen en digitaal archiveren. Het is zeer geschikt voor zzp'ers en MKB-bedrijven. Broekhuis: "In dit pakket laten we ruim 20 jaar ICT- en ondernemerservaring samenkomen, waardoor bedrijven snel en gemakkelijk hun administratie op orde hebben."

FAMILIEBEDRIJF

Broekhuis is erg tevreden dat Broekhuis Automatisering goed is ondergebracht bij ICT Spirit. ICT Spirit is immers ook een familiebedrijf met een zichtbare en toegankelijke directie, wat heel goed past bij de medewerkers en klanten. Mark Leferink (algemeen directeur ICT Spirit): "Ik ben heel blij met deze expansie. Er zijn veel gelijkenschappen tussen beide bedrijven en het sluit perfect aan op het werkgebied van ICT Spirit. Wij kunnen de Broekhuis Automatisering klanten door ons grotere product- en dienstenportfolio nog beter helpen met de juiste automatisering."

ACHTERGROND

Broekhuis Automatisering biedt ICT-oplossingen en producten voor MKB, onderwijs, instellingen, overheid en thuis. De systeembeheerders en de eigen Technische Dienst werken nauw samen, waardoor de klant ontlast en ontzorgd wordt. Klanten kunnen bovendien ICT-trainingen volgen. Bestaande computersystemen worden uitgebreid geserviced en gerepareerd. Broekhuis Automatisering is onder andere HP Preferred Partner, VMware Partner en Microsoft Partner. Merken die elkaar naadloos aanvullen en zorgen voor vertrouwde en betrouwbare ICT-systemen.

ICT Spirit zorgt voor flexibele ICT-oplossingen passend bij uw organisatiedoelstellingen. Als regionaal familiebedrijf in de ICT-sector adviseren wij u over, realiseren en beheren uw ICT-omgeving. ICT Spirit staat voor altijd en overall functioneel en veilig gebruik kunnen maken van data. Wat daarvoor nodig is, dat regelen wij. En u? U kunt zich helemaal richten op de business. ICT Spirit, focus on your business.

www.bah.nl
www.ictspirit.nl

BOUWERS EN BEWAKERS VAN JOUW IMAGO

Dagelijks adviseren en begeleiden wij uitdagende klanten. Voor meer omzet, een consistente uitstraling en betere communicatie. Jonge honden en ervaren rotten die anders kijken naar communicatie en marketing. Eigenzinnige creatieve geesten met lef. Een beetje brutaal maar vooral vol lust for life. Onze insteek is altijd praktisch, flexibel en persoonlijk – in taal die iedereen begrijpt. Onze expertise op het gebied van imago, communicatie en concept komt hierbij goed van pas. Kom ook sparren over jouw imago vraagstuk!

MAKE A WISH.
Doe Een Wens Nederland

ECHT KLANTGERICHT
Achterhoek

coffee
Break

VOLG ONS OOK OP [t](#) [in](#) [f](#) [@](#)

qlant

Edisonstraat 85, NL - 7006 RB Doetinchem **Telefoon** +31 (0) 314 - 39 19 39,
E-mail welkom@qlant.nl **Online** qlant.nl, of facebook.com/qlant, of [@qlant_nl](https://twitter.com/qlant_nl)

GOEDE VOORNEMENS

STERK BEDRIJFSLEVEN VOOR EEN VITALE GEMEENTE

In de vorige editie schreef Christiaan Zweers over persoonlijke en zakelijke groei. In deze editie neem ik de pen over. Zelf ben ik nu zes jaar lid van Jong Management en de laatste twee jaar als bestuurslid. In het dagelijks leven ben ik werkzaam bij logistiek dienstverlener Mainfreight uit 's-Heerenberg (het oude Wim Bosman) als Country Manager Sales.

TEKST: IVO DU PLESSIS

2017 was een succesvol jaar voor Jong Management met vele interessante bedrijfsbezoeken en leuke activiteiten, die allemaal verbonden waren met ons thema persoonlijke en zakelijke groei. Wij hebben het jaar afgesloten met onze leden en partners tijdens een groot running diner in Vorden. Het nieuwe jaar 2018 is aangebroken. Tijd dus om de planning voor een nieuw jaar af te ronden en natuurlijk de welbekende goede voornemens.

Vrijwel iedereen gaat het nieuwe jaar in met goede voornemens. De meest gehoorde voornemens zijn al jaren meer sporten, minder eten en stoppen met roken. Vaak zien we dat dit enkel bij voornemens blijft omdat we ze niet omzetten in doelen die ook nog eens SMART zijn. Enkel een voornemen is nog geen doel, dus als we resultaat willen behalen dan zetten we de voornemens om in een plan en een deadline. Bij Jong Management proberen we de goede voornemens te laten terugkeren in de doelstellingen voor de persoonlijke en zakelijke groei van onze leden. Hoe kunnen we ze nog meer (laten) inspireren om vervolgens het beste uit jezelf te halen.

In 2018 gaan we weer mooie bedrijven in de regio bezoeken. Ieder bedrijf heeft zijn eigen verhaal, strategie en toekomstvisie waar we veel van kunnen opsteken. In onze regio hebben we zoveel mooie en interessante bedrijven dat de lijst met wensbezoeken alleen maar

groeit. Ook besteden we meer aandacht aan Smart Industry in de Achterhoek. Bedrijven die de allernieuwste technieken op het gebied van digitalisering, informatieoverdracht en productie combineren en dit biedt vergaande en ongekende mogelijkheden. Iets wat de komende jaren enorm ontwikkeld gaat worden en wat belangrijk is voor onze regio. Het eerste bedrijfsbezoek voor 2018 staat in januari gepland bij DTC Media. Hier krijgen we het verhaal te horen achter het bedrijf dat de afgelopen jaren enorm is gegroeid en letterlijk is begonnen op een zolderkamertje. Naast de maandelijkse bedrijfsbezoeken gaan we verder met de tweede ronde van de intervisie-sessies. In dit traject hebben we meerdere bijeenkomsten met een vaste groep met als doel leren van elkaar en het verhogen van persoonlijke oplossingsgerichtheid en creativiteit. Omdat we het belangrijk vinden om een veelzijdig programma te hebben, zullen we dit jaar voor het eerst een Jong Management familiedag organiseren. Een dag voor onze leden met partners en eventueel kinderen ergens in de omgeving. Het doel: elkaar ook op persoonlijk vlak beter leren kennen.

Kortom genoeg goede voornemens omgezet in doelen voor 2018. Wij kijken uit naar een nieuw inspirerend Jong Management jaar in de Achterhoek. Wij wensen u allen zowel zakelijk als privé een voorspoedig 2018.

De nieuwe terminal voor Lelystad Airport is ontworpen door Paul de Ruiter Architects.

LELYSTAD AIRPORT VERDEELT ONDERNEMERS IN DE REGIO

De nieuwe start- en landingsbaan ligt er al en de bouw van de terminal is gestart. Maar of Lelystad Airport op 1 april 2019 open gaat, is allerm minst zeker. Laagvliegroutes, onder andere boven de Veluwe, zorgen voor onrust en weerstand. De discussie rond de luchthaven verdeelt bewoners, ondernemers en zelfs overheden onderling. "Als de opening van Lelystad Airport wordt uitgesteld, leidt dat tot directe economische schade."

TEKST ALICE VAN SCHUPPEN | APA TEKST

Lelystad Airport moet als vakantieluchthaven vanaf 2019 Schiphol ontlasten. Schiphol loopt tegen het maximale aantal vluchten aan en heeft ruimte nodig om de internationale concurrentiepositie te versterken. Lelystad en de provincie Flevoland zijn blij met de nieuwe luchthaven die extra banen oplevert en de economische ontwikkeling van de regio vooruit helpt. Maar er is ook verzet. Met name in Overijssel en Gelderland vreest men voor geluidsoverlast. De aanvliegroutes voor Lelystad moeten vooralsnog onder een maximum hoogte blijven om het vliegverkeer rond Schiphol

niet te hinderen. Herindeling van het lucht-ruim kan uitkomst bieden, alleen duurt dat proces nog zeker vijf jaar.

ZWIJGENDE MEERDERHEID

"Daar kunnen we niet op wachten. Ondernemers rekenen op Lelystad Airport", zegt Cees Okkerse, voorzitter van de actiegroep 'Lelystad Airport moet door'. Half december haalde de actiegroep binnen een week 10.000 stemmen op vóór opening van de luchthaven op 1 april 2019. Volgens de paginagrote advertentie in NRC Handelsblad, bekostigd uit donaties, om de

'zwijgende meerderheid een stem te geven'. Okkerse zegt zeker 800 ondernemers uit diverse sectoren te vertegenwoordigen. Niet alleen uit Flevoland, ook uit Overijssel en Gelderland.

"Er is al 80 miljoen euro geïnvesteerd", becijfert Okkerse. "In infrastructuur en bereikbaarheid." Maar dat is niet het enige. "Bedrijfsterreinen zijn uitgegeven, hotelketens gaan zich hier vestigen en het onderwijs sorteert voor op de komst van Lelystad Airport met specifieke opleidingen. Agrarisch ondernemers profiteren ook, zij hebben onder meer al een deal gesloten

over het onderhoud van de grond rond de luchthaven." Okkerse stelt dat ook ondernemers in aangrenzende regio's voordeel hebben van Lelystad Airport. "Een luchthaven is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven", geeft hij aan. "En er is een enorme behoefte aan werkgelegenheid in de regio."

Stichting Red de Veluwe heeft een heel andere kijk op de effecten voor ondernemers. Net als andere tegenstanders voorziet de stichting juist omzetting en verlies aan werkgelegenheid, met name in de toeristische sector. Ondernemers uit Hoenderloo, die door de stichting zijn bevestigd, verwachten bijna allemaal dat de komst van de luchthaven negatieve gevolgen voor het toerisme zal hebben. Stichting Red de Veluwe wil dat de plannen voor Lelystad Airport de ijskast ingaan totdat de herindelings van het luchtruim klaar is.

VERTROUWEN HERSTELLEN

Ook het bestuur van de Regio FoodValley stelt zich op dit standpunt. Het regiobestuur heeft verbetervoorstellen gedaan voor de vliegroutes, maar noemt de reactie hierop van het ministerie 'te summier'. In een brief vraagt de regio de minister om het lokale bestuur serieus te nemen. "Vertrouwen kan alleen worden hersteld door eerst te wachten op de herindelings van het luchtruim", aldus het regiobestuur. Provincie Gelderland heeft eveneens aan de minister laten weten dat ze de overlast voor inwoners onnodig

groot vindt en dat er nieuwe, acceptabele vliegroutes moeten komen. De indeling van het luchtruim en de Milieu Effect Rapportage (MER) zijn niet op orde, zo concludeert de provincie.

Daarmee verwijst de provincie naar de fouten die zijn gemaakt in geluidsberoekekeningen in de MER. "Fouten moeten worden hersteld", stelt wethouder Jop Fackeldey van Lelystad voorop. In het kamerdebat vlak voor kerst heeft minister Van Nieuwenhuizen toegezegd dat de MER gecorrigeerd wordt en dat ze zorgvuldig zal zijn. Tegelijkertijd zal ze zich inspannen voor opening van Lelystad Airport op 1 april 2019. Een motie van de SP om de opening van Lelystad Airport uit te stellen tot herindelings van het luchtruim klaar is, haalde het net niet. "De overlast staat niet in verhouding tot het economisch belang", vindt de wethouder. "Ik geloof niet dat de vakantieparken onmiddellijk leeg zullen lopen."

Fackeldey wijst als pleitbezorger op de cruciale rol die Schiphol speelt in de Nederlandse economie. Dat groei van de luchtvaart botst met de klimaatdoelstellingen, vindt hij niet thuishoren in de discussie rond de nieuwe luchthaven. "Dat debat moet in de Tweede Kamer worden gevoerd en niet over de rug van Lelystad Airport", stelt de wethouder. "En zelfs als de luchtvaart niet groeit, is verplaatsing van vluchten naar Lelystad een goed idee. In een dichtbevolkt gebied als Amsterdam levert luchtvaart meer hinder op."

HET BESTE VOOR IEDEREEN

Fackeldey verwacht dat ondernemers, ook in Overijssel en Gelderland, voordeel hebben van Lelystad Airport. "De ontwikkeling rond Eindhoven Airport toont aan dat bedrijven in de ruime omgeving profiteren", zegt de wethouder. Dick van Ravenhorst, bestuurslid van de Barneveldse Industriële Kring (BIK), verwacht ook wel dat Lelystad Airport voordelen zal hebben voor bedrijven in de FoodValley regio. "Er zijn hier veel internationale bedrijven gevestigd, wij hebben zelf ook regelmatig buitenlandse klanten op bezoek", zegt hij. "Een goede infrastructuur wil iedereen. Maar het is net als met windmolens: niemand wil het in de achtertuin." Daarmee verwoordt hij precies waarom partijen zo verdeeld zijn. "We zijn als bedrijvenkring altijd voorstander van economische ontwikkeling", zegt Van Ravenhorst. "Ook in de toeristische sector. We proberen ieders belang goed te behartigen." Het beste voor iedereen zou zijn dat vliegtuigen van en naar Lelystad hoger aanvliegen, vindt de ondernemer die zich zo aansluit bij het standpunt van de provincie Gelderland en Regio FoodValley. Dat uitstel van Lelystad Airport negatief uitwerkt voor sommige bedrijven en al gedane investeringen, vindt hij een te eenzijdige opvatting. "Je moet breder kunnen kijken en het algemeen belang inzien."

Cees Okkerse overhandigde namens de initiatiefgroep 'Lelystad Airport met de hand' op 19 december een petitie aan leden van de Tweede Kamer.

"Er is een nieuw bewustzijn ontstaan bij mensen, waardoor zij weer meester kunnen worden over hun eigen situatie", aldus Herman Wijffels.

HERMAN WIJFFELS BENADRUKT BELANG VAN EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

"HET MOET RADICAAL ANDERS"

Juist binnen het ondernemerschap en de financiële sector, waar vooral de focus lag op financiële successen, hamerde hij op het belang van rentmeesterschap en duurzaamheid. Econoom Herman Wijffels windt er geen doekjes om: "Je bent er niet alleen om voor jezelf te zorgen. Je draagt verantwoordelijkheid voor de hele maatschappij."

FOTOGRAFIE: JAN-FOTOGRAFIE

Om het leven op aarde leefbaar te houden, moeten we naar circulaire processen waarin we niet langer consumeren en weggooien, maar leren produceren en consumeren in balans met de natuur. "De kern van mijn boodschap is dat wij op dit ogenblik leven in een tijd waarin we de economie helemaal opnieuw moeten inrichten", aldus Wijffels. "Het moet radicaal anders. We vragen namelijk meer van de aarde dan dat er nog beschikbaar is."

RENTMEESTERSCHAP

Het rentmeesterschap (we hebben de aarde slechts in bruikleen en moeten haar goed beheren voor volgende generaties) beleeft hij als een zendingsofdracht. "De komende tijd hebben wij een positie nodig waarbij we ons niet zozeer boven al het andere stellen, maar ons bewust zijn van het feit dat wij deel uitmaken van een complex en onderling verbonden geheel", licht hij toe. "Dan is al het andere behandelen als ding waar we naar geloven gebruik van kunnen maken niet goed genoeg. We moeten ons in zekere zin bescheidener opstellen. Dat is wat mij betreft een cultureel aspect van het hele duurzaamheidsstreven."

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

Menselijke waardigheid, eigen verantwoordelijkheid en solidariteit zouden volgens Wijffels dan ook in de bagage moeten zitten van iedere hedendaagse wereldburger. "Wanneer ik voor een groep mensen spreek, krijg ik achteraf regelmatig de vraag: 'Hoe gaan ze dat nu oplossen?' Kijk eens in de spiegel, daar begint het. Elke beslissing die je maakt, is relevant. Hoe zijn de spullen geproduceerd die je koopt, waar komt je kleding vandaan? Voor welk soort vervoer kies je? zijn vragen die je jezelf regelmatig dient te stellen."

RESETTEN

Wie echt voeling wil hebben met het onderwerp duurzaamheid zou zichzelf als het ware eerst moeten resetten, meent Wijffels. "Je zou als het ware de software waar je op draait als mens, oftewel je operating system, moeten herschrijven." Om mensen daarbij te helpen, neemt Wijffels regelmatig ondernemers mee naar de Afrikaanse wildernis. Hier wordt duidelijk gemaakt dat ook ondernemers gebonden zijn aan door de natuur gestelde grenzen. "Hier trek je een week rond met alleen

een tentje op je rug en eten voor een week", legt hij uit. "Alles waarmee je in het dagelijkse leven opereert, is hier van geen enkel belang. Veel mensen die hieraan deelnemen, ervaren dit als een lifechanging experience."

NIEUWE GENERATIE

Bij de nieuwe generatie is het erkennen van het belang van duurzaamheid meestal al van nature aanwezig, vertelt Wijffels. "Eigendom en bezit zijn voor hen minder vanzelfsprekend. Bovendien wil deze generatie zelf bepalen wat de kwaliteit van leven is. Dit zijn dan ook mensen die je de leiding ziet nemen bij energie-, zorg-, en voedselcoöperaties. Kijk bijvoorbeeld naar onderling ingekochte zorg. Zorg is niet alleen meer iets van de overheid. Jaren van investeren en opleiden leidt tot mensen die heel veel zelf kunnen en dit vervolgens ook gaan doen. De nieuwe technologieën, zoals 3D-printen, helpen hierbij en werken democratiserend. Er is een nieuw bewustzijn ontstaan bij mensen, waardoor zij weer meester kunnen worden over hun eigen situatie."

CIRCULAIRE ECONOMIE

De circulaire economie zal op den duur gemeengoed worden voor iedereen. "Door grondstoffen te hergebruiken, doe je veel minder een beroep op de aarde", vertelt Wijffels. "De stoel waarop je nu zit, kun je zien als een voorraad grondstoffen die na gebruik weer toegepast kunnen worden voor een nieuwe productiecycclus." Ook het lokaal en regionaal samenwerken wint volgens Wijffels aan populariteit. "Belangrijke economische processen kun je beter lokaal en regionaal organiseren dan dat je de goederen ergens verderop in China laat maken."

Nieuwe technologieën zoals 3D-printen maakt het produceren van artikelen goedkoper, zodat je het in eigen land kunt produceren. De tendens is absoluut dat de komende tijd de economie zich verder regionaliseert. Energie die je over hebt door energieopwekking kun je bijvoorbeeld delen met een ander bij jou in de buurt die het nodig heeft. Wanneer ondernemers hun economische activiteiten op elkaar afstemmen en niet gesegmenteerd en geïndividualiseerd te werk gaan maar meer samenwerken kunnen zij heel veel voor elkaar betekenen. Het kan alleen leuker worden als we ieder ons steentje bijdragen."

EEN GOED LEVEN

De kern van goed leven is volgens Wijffels je bijdrage leveren aan het zo goed mogelijk doorgeven van het leven naar een volgende generatie. "Maak iets van je eigen leven, maar doe dat op een zodanige manier dat de volgende generaties ook weer de kans krijgen om zelf een goed leven te leiden." Hiermee zet Wijffels, waar hij ook komt, mensen aan het denken dat een mooiere en betere wereld een realistische optie is.

WIE IS HERMAN WIJFFELS?

Herman Wijffels was onder andere voorzitter van de hoofddirectie van de Rabobank, lid van de Board van de Wereldbank te Washington, kabinetsformateur en voorzitter van de SER. Ook was hij tot 2017 hoogleraar Duurzaamheid en Maatschappelijke Verandering aan de Universiteit van Utrecht. Hij was een van de initiatiefnemers van het Sustainable Finance Lab, een platform van wetenschappers die in dialoog met mensen uit de praktijk streeft naar een duurzame financiële sector. Ook was hij voorzitter van de Commissie Structuur Nederlandse Banken met als doel de stabiliteit van het financiële systeem te verbeteren.

JUWELIER DE TIJD EXCLUSIEF DEALER VAN HORLOGEMERK BRUNO SÖHNLE

Reims tien jaar is Juwelier De Tijd dealer van het Duitse merk Bruno Söhnle. Kasara Rothlein: "We hebben een reus verzameling van diverse- en herencollectie horloges met opwindende en mechanische horloges. Ze zijn vervaardigd uit hoogwaardig edelmetaal met wijlengelen en een Zwitsers precisie-uurwerk. Stijfel, klassiek met een leus en tijdloze uitstraling voor de gepassioneerde horlogeliefhebber zeker voor velt."

De eigenaar van de Duitse horloges merk bezocht geregeld het bedrijf in het Duitse Glashütte. De bekend van de horloge-industrie. "De productie en de ontwerpingafdeling van het familiebedrijf zijn gewaagd in het historische Assmann-Haus. Het is fantastisch om te zien hoe deze specialisten met meer dan 50 jaar ervaring, de kunst van het horlogemaken behouden."

LIMITED EDITION

"Bruno Söhnle is daar als monument en veldjy's herinnerd met diverse prijzen. Model Stuttgart bijvoorbeeld voor de beste prijs-kwaliteit verhouding. De horloges zijn verkrijgbaar vanaf € 200,- (kwart) tot € 2.500,-. Dit jaar zijn er twee reuze limited editions in een oplage van 250 uitgebracht om herenhorloges met een witte wijzerplaat of grijs wijzerplaat."

www.juwelierdetijd.nl

Doctor Huber Noordstraat 34 A Doornikens | T 0814 372066

DE TIJD

JUWELIER • GEDIGEN • BLOEDWISSER

Degenschermmer zoekt sponsoring voor het EJK

Help Timothy Assmann (14) naar de Europees Jeugdkampioenschappen 2016/2017.

Kijk voor meer informatie op www.facebook.com/helpmijnaarhetejk

WORKWEAR 4 ALL

ONS DOEL IS U ONTZORGEN

IN WERKKLEDING EN WERKSCHOENEN

www.workwear4all.nl

"De juiste aanpak voor uw kwaliteitszorg"

Meetsma | Advies

Brengt *structuur* in uw organisatie

KWALITEITSZORG & CERTIFICERING ORGANISATIEONTWIKKELING COACHING
CONFLICTHANTERING BEDRIJFSOPLEIDINGEN WWW.MEETSMA.NL

ETL DALES

Een goed 2018 gewenst!

Het is een cliché, maar wat gaat de tijd snel. Het jaar 2018 is alweer gestart. De in het belastingplan 2018 voorgestelde fiscale wijzigingen zijn zo nodig aangevuld en inmiddels door de Tweede en Eerste Kamer goedgekeurd. We beginnen langzaam weer te denken aan de aangifte inkomstenbelasting over het afgelopen jaar. In deze bijdrage zal ik mij beperken tot de wijzigingen in box 3.

INGE DRABELLS - RB MB. BELASTINGADVISEUR - INGE.DRABELLS@ETLNEDERLAND.NL

39

Heb je spaartegoeden, beleggingen dan wel overig vermogen, dan hoef je in het belastingjaar 2018 over de eerste € 30.000 (in 2017: € 25.000) nog geen vermogensrendementsheffing te betalen. Voor fiscaal partners geldt een verdubbeling, te weten € 60.000. Tot en met 2016 wordt er in box 3 nog gerekend met een forfaitair rendement van 4% x 30% inkomstenbelasting, ofwel 1,2% belastingheffing over het vermogen in box 3. Zeker gelet op de huidige rentetarieven op spaartegoeden wil men in de toekomst meer gaan aansluiten bij het gemiddelde werkelijke rendement. Vanaf het belastingjaar 2017 zal er met drie schijven gerekend gaan worden. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat er meer rendement op het vermogen wordt behaald naarmate er meer vermogen is. Waarbij er wordt meegewogen dat er dan in de regel ook meer zal worden belegd dan gespaard, wat doorgaans een hoger rendement oplevert.

Bij de berekening van de rendementen is een onderverdeling gemaakt tussen het gemiddelde landelijke rendement op spaargeld over vijf jaar bezien (voor 2017: 1,63%) en het gemiddelde lange termijn rendement op aandelen, obligaties en onroerende zaken over 15 jaar (voor 2017: 5,39%).

Schijven	Percentage 1,63%	percentage 5,39%	% gemiddeld rendement
tot en met € 75.000	67%	33%	2,871%
van € 75.001 - € 975.000	21%	79%	4,600%
vanaf € 975.001	0%	100%	5,390%

Feitelijk bekend dit dat er rekening houdend met een heffingsvrij vermogen van € 25.000 in 2017, € 100.000 van het vermogen onder het laagste fictieve rendement van 2,871% valt.

Vanaf 2018 is dit € 105.000. Ofwel, vermogens tot € 100.000 / € 105.000 worden geacht voor 67% uit spaargeld te bestaan, en vermogens tussen de € 100.000 en 1 miljoen euro voor slechts 21%. Vermogens vanaf 1 miljoen euro worden geacht volledig uit beleggingen te bestaan. Volgens de Belastingdienst is deze verdeling gebaseerd op gegevens uit alle belastingaangiften over het jaar 2012 en zal er in 2020 opnieuw worden beoordeeld of dit nog voldoende aansluit bij de realiteit. Overigens is er over het berekende rendement altijd 30% aan inkomstenbelasting in box 3 verschuldigd. Voorts kan het belastbare vermogen worden verminderd met eventuele

tot box 3 behorende schulden, voor zover deze schulden boven een drempel van (in 2017 en 2018) € 3.000 (fiscaal partners € 6.000) uitkomen. Het nieuwe kabinet heeft besloten dat er voor het fictief rendement op spaargeld voortaan wordt aangesloten bij rentes van maximaal anderhalf jaar vóór het belastingjaar. In het belastingjaar 2018 zal de belastingdienst daarom uitgaan van de gemiddelde spaarrente van juli 2016 tot en met juli 2017. Deze rente lijkt uit te komen op 0,35%. Er gaan echter ook al geluiden op dat de heffing in de toekomstige jaren al weer zal gaan stijgen.

Een nieuw jaar, met in dit geval voor mij ook meteen een afsluiting. Dit is namelijk mijn laatste column. Of je nu kiest voor sparen of voor beleggen, ik wens je alle goeds en maak er een mooi (fiscaal) 2018 van!

WIJ WÉNSEN U NIET ALLEEN EEN PRETTIG 2018...

... wij maken ons er ook hard voor. Want wát er dit jaar ook gebeurt, Heilbron is net als de afgelopen 85 jaar gewoon in de buurt en weet raad op het gebied van **verzekeringen, pensioenen, makelaardij, hypotheek, ziekteverzuim** en meer! Zo zijn zaken goed geregeld en hoeft u zich daar niet druk over te maken.

zéker weten, zéker leven.

Heilbron NV

Edisonstraat 92

7006 RE Doetinchem

Postbus 99

7000 AB Doetinchem

t (0314) 37 32 60

f (0314) 37 32 70

e info@heilbron.nl

www.heilbron.nl

HEILBRON

AL 85 JAAR JONG!

zéker weten, zéker leven.

GOLFLENGTES BLIJVEN AFSTEMMEN

“Het werkt nog steeds en we werken er nog steeds aan.” Die uitspraak staat bij Carwash & Co nog net niet op de muren geschreven, maar vormt absoluut de onderlinge boodschap tussen de ondernemende broers Timo, Jordi, Imar en hun vader André van Riet. In openheid en met een positief-kritische blik blijven communiceren geldt hier als de basis voor continuïteit, waarbij professionele begeleiding onontbeerlijk is gebleken.

TEKST: AART VAN DER HAAGEN FOTOGRAFIE: MARCEL KRIJGSMAN

42

“Vergelijk het met een huwelijk: als je er niet actief aan blijft werken, groei je uit elkaar”, zegt Imar van Riet, de jongste van de drie broers, als start van een openhartig gesprek over het familiebedrijf Carwash & Co. “Het gaat niet vanzelf; dan zou het fout lopen. Wanneer je minder communiceert, groeien de irritaties. Spreek je kleine dingen direct uit, dan worden het geen grote issues en blijft er geen oud zeer steken. Ga met elkaar het gesprek aan en begin daarbij niet met wat je wilt, maar hoe je je ergens over voelt. Minimaal één keer in de twee weken en soms wel eens per week komen mijn vader, mijn broers en ik bij elkaar voor een bespreking met een persoonlijk karakter. Wat gaat goed en wat slecht? Wat irriteert je? Je spreekt elkaar op dingen aan. Dit staat los van onze operationele vergaderingen, iets dat we heel bewust doen, anders lopen we het risico dat emoties de zakelijke besluitvorming op een verkeerde manier beïnvloeden. Per slot van rekening blijven de

commerciële belangen essentieel voor onze onderneming.”

DRIE KAPITEINS

In kort bestek doorlopen we de geschiedenis van Carwash & Co als familiebedrijf. Van Riet: “Mijn vader startte in 1996 met de carwash, toen nog genaamd Maccarwash Ede. In 2010 kwamen binnen de familie de gesprekken op gang om uit te breiden en mijn broers en mij een rol in het bedrijf te geven. Dat wierp de vraag op: daar uitbreiden of een eindje verderop eenzelfde concept neerzetten? Met een filiaal erbij in Veenendaal zouden we een groter gebied bestrijken en de klanten uit deze plaats lokaal kunnen bedienen, wat in Ede meer lucht gaf. Omdat wij met drie broers zijn, onderzochten we de mogelijkheden voor nóg een vestiging. Drie kapiteins op één schip leek mijn vader namelijk geen goed idee. De locatie moest wel binnen een redelijke afstand van Ede en Veenendaal liggen en een vergelijkbare

regiofunctie hebben, vanuit een grote plaats met een hoop kleine kernen in de buurt. Daarbij deed de zware concurrentiedruk in het westen ons uitwijken naar het oosten, naar Doetinchem.”

KRAMPACHTIGE SITUATIES

De uitwerking speelde zich af in 2011, na een jaar van voorbereiding, met een intensieve begeleiding van het overnameproces door een professional. “Die blijft ons trouwens nog steeds coachen”, vertelt Van Riet. “We prijzen ons zeer gelukkig met zo iemand in onze omgeving. Zonder zulke begeleiding geef ik je bijna de garantie dat het ons niet gelukt was met elkaar. De dingen die we geleerd hebben, bedenk je niet zelf. Je kent de gevaren, maar niet de tools om ze te voorkomen. Ik denk dat aan dit aspect wel eens te weinig aandacht wordt geschonken bij overnames. Zeker in het geval van familiebedrijven kan de juiste coaching het verschil maken tussen succesvol de onder-

neming uitbouwen of deze ten onder zien gaan. Wij stelden ons in de beginfase de centrale vraag: willen we met elkaar samenwerken en zijn we bereid om daarvoor alles te doen? Binnen een familiebedrijf moet je met grotere risico's rekening houden dan 'normale' compagnons. Loopt het mis, dan brengt dat vérstrekkende consequenties met zich mee. Heel simpel: wat doe je op verjaardagen op het moment dat er ruzie heerst? Dan krijg je heel krampachtige situaties. Het bedrijf mag nooit ten koste gaan van de familieband, die altijd voorop moet staan."

FILTERS

Het aanlooptraject tot de overname begon volgens Van Riet met openhartige, eerlijke gesprekken. "Ik zou het bijna willen omschrijven als 'roddelen met de ander erbij'. Elkaars onhebbelikheden uitspreken, dus. Ontzettend confronterend en het gaf pijn, maar geen strijd. Pijn bij jezelf en dóór jezelf, vooral. Je bezit eigenschappen waarvan je hoopt dat anderen ze niet zien. Nou, tijdens zulke sessies blijkt van wél. De meningen die over en weer klinken, zijn natuurlijk niet altijd positief. Maar juist daarom schakel je een professionele partij in: die creëert een zodanige omgeving dat je open staat voor dingen, dat je er anders naar gaat kijken en kritiek accepteert. Aan jou de taak om dat beeld vervolgens weg te nemen, ook al zet je je karaktertrekken niet zomaar opzij en kost het veel moeite om ander gedrag te vertonen zonder gemaakt over te komen. Immers, je kent elkaar door en door. De non-verbale communicatie spreekt boekdelen. Daarin schuilt het gevaar dat je een filter over elkaars uitspraken gooit, zonder naar de inhoud te luisteren. Stel de ander dus in de gelegenheid zichzelf te verbeteren. In een goed gesprek geef je je ziel bloot, wat tot respect en acceptatie leidt. Dan stap je er gemakkelijker

in met elkaar: verdraagzamer en minder bevooroordeeld. Mocht de ander iets niet uitspreken, realiseer je dan dat je niet alleen een breng-, maar ook een haalplicht hebt."

VERANDERDE TAAKVERDELING

Een familiebedrijf als Carwash & Co bezit zijn eigen regels en kernwaarden. "Misschien nog wel sterker dan 'gewone' ondernemingen", denkt Van Riet. "Ze zullen elders wel opgelegd worden, maar wij beleven ze echt tot op het bot, mede vanwege de koppeling naar de privésfeer. Bij ons draait het om openheid en eerlijkheid, ook richting werknemers, er voor elkaar zijn en elkaar de ruimte geven om dingen

KOUD op de werkplek?

Kies voor onze infraroodverwarming!

HEATFun
www.heatfun.eu

Groothandel in koffie, koffiemachines,
snoep & frisdrank automaten.

est. 2014
KOFFIE+

Gelreweg 24 3843 AN Harderwijk | T 0341 76 72 95 | www.koffie-plus.nl

VERHEIJ METAAL SPECIALIST IN PLAATBEWERKING

Een van onze mogelijkheden is het
laser snijden en ponsnibbelen (of
combi-) van industriële producten.
Ook kunnen wij voor u: CNC-Kanten,
lassen/Assembleren

LIJFT
03163 64 08 77

VERHEIJ

METAAL BV

WWW.VERHEIJMETAAL.NL

www.hulshof-kantoor-specialisten.nl

kantoorartikelen | kantoor machines | kantoor meubelen | projectinrichting
Patronaatsstraat 13c | 7131 CD Lichtenvoorde | T 0544 375 245

STICHTING
LIVA
WE CARE

 Stichting LIVA
www.stichtingliva.nl

Haal het maximale uit uw productie

Managementadvies, trainingen en opleidingen voor
managers en werknemers in de maakindustrie.

www.cbtvoorresultaten.nl

GEURINK & PARTNERS ADVOCATEN

Onze
zaak

Betrokken advocaten met
kennis van zaken

Varsseveldseweg 79 | 7002 LJ Doetinchem | +31 (0)314 32 80 40
info@geurinkpartners.nl | www.geurinkpartners.nl

te doen. Dat laatste komt sinds eind 2015 nog beter tot uiting door een veranderde taakverdeling, waarbij we kijken naar ieders talenten en de minder sterke eigenschappen van de ander opvangen. Voorheen beheerden we ieder een eigen vestiging, nu werken we centraler en kennen we allemaal ons eigen specialisme. Timo regelt de hoofdmoot qua bedrijfsprocessen, Jordi houdt zich bezig met verkoop en personeelsbeleid en ik ben verantwoordelijk voor de marketing. Mijn vader nam jarenlang de financiën voor zijn rekening, maar treedt nu stapje voor stapje terug. Best lastig voor hem, dat afscheid nemen, loslaten wat hij in al die jaren met vallen en opstaan heeft opgebouwd. Soms ziet hij aankomen dat wij misschien gaan struikelen, geeft advies en vindt het moeilijk dat wij dat niet altijd opvolgen. Het hoort bij de leercurve, voor ons allemaal.”

FAMILIEBAND VERSTERKT

Wat de bedrijfsvisie betreft tekenen zich volgens Van Riet absolute verschillen tussen de betrokkenen af. “We zitten nu midden in het proces van vader die zich terugtrekt en het uitstippelen van de koers voor de toekomst. Het kost veel energie en er ontstaat soms frictie, maar wanneer je de juiste momenten kiest, kan die in veiligheid en ruimte ontstaan. Dan laat je emoties toe en spring je er fatsoenlijk mee om, in plaats van een sfeer te scheppen waarin mensen zich aangevallen voelen. Mede dankzij de professionele coaching verloopt dit proces in goede harmonie. Hier zie je een voordeel van een familiebedrijf, namelijk dat de verantwoordelijke mensen er als gelijke partners in zitten en elkaar serieus nemen. Zo bereik je compromissen en zit de overtuigingskracht puur in: wie komt met de beste argumenten? Dat maakt het zo sterk. We zullen niet gauw te hard lopen, maar ook niet stilstaan. Een familiebedrijf zit vaak wat conservatiever in elkaar, maar kijkt wel naar de lange termijn, alleen al vanwege alle zakelijke én persoonlijke belangen. Wij zijn op elkaar aangewezen en ja, ik durf hardop uit te spreken dat onze samenwerking de familieband enorm versterkt heeft.”

WASSEN AAN DE LOPENDE BAND

Normaal gesproken ziet een auto na zijn productie in de fabriek geen lopende band meer, tenzij hij uitgebreid onder de douche mag bij Carwash & Co. Terecht spreekt de exploitant van een full-service wasstraatconcept, want dit gaat een heel stuk verder dan de bekende roll-overmachine die zich over de auto heen en weer beweegt. Hier is het juist het voertuig dat zich verplaatst en daarbij in zeven stappen een uitgebreide, lakvriendelijke reiniging ondergaat. Het geavanceerde, machinale proces start met het inweken van shampoo, die een aantal seconden de tijd krijgt om in te werken. Daarna maakt hogedruk-spuittechniek de koets zandvrij en belandt de auto in de eerste wassectie met borstels, die automatisch de contouren van de carrosserie volgt. Opnieuw wordt het losgemaakte vuil afgespoten en dan komt de tweede wassectie in actie, die een absoluut schoon resultaat garandeert. De afwerking daarna hangt af van het gekozen programma, maar bevat in ieder geval een drooghulp en optioneel een wax ter bescherming tegen vogelpoep en insecten. Ten slotte volgt het drogen en dan kan de bestuurder er nog voor kiezen om zelf ter plaatse het interieur uit te zuigen. Als eerste van de drie vestigingen zal Carwash & Co in Ede vanaf medio 2018 over een speciale interieurbaan beschikken, die ook het principe van de lopende band volgt, nu echter met menselijke handelingen. Vijf à zes medewerkers zuigen als een geolied team alle hoeken van het interieur en de kofkerbak uit, reinigen de kunststoffen en maken de ruiten weer glashelder. Dat sluit perfect aan bij de basisgedachte van Carwash & Co: de drukbezette mens gemak bieden en hem of haar tijd besparen. Overigens representeert de wasstraat de absolute top in de markt, ook op het gebied van duurzaamheid: 95 procent van het water wordt gerecycled en de overige vijf procent verdwijnt verregaand gefilterd in het riool. Per auto gebruikt de machine maar liefst 850 liter, wat het risico op krassen zo goed als uitsluit.

www.carwashco.nl

FAMILIEBEDRIJVEN GEEN MARKETINGMACHINES

WEG MET DE

BESCHEIDENHEID

Met alle aandacht voor grote techconcerns en sexy startups lijkt het alsof familiebedrijven niet innovatief zijn. Een onjuist beeld, blijkt uit onderzoek van Nyenrode Business Universiteit, in samenwerking met ING en NPM Capital. Eigenaren van familiebedrijven steunen innovatiebeleid juist meer dan eigenaren van niet-familiebedrijven. Familiebedrijven doen er goed aan om deze en andere sterke eigenschappen meer voor het voetlicht te brengen.

Voor het Nyenrode-onderzoek 'Innovatie en het familiebedrijf' zijn 400 telefonische interviews afgenomen met directeuren van Nederlandse ondernemingen met minimaal 25 werknemers. Hieronder zowel familie- als niet-familiebedrijven. Familiebedrijven doen op het gebied van innovatie geenszins onder voor andere typen bedrijven, zo blijkt. Ruim 62 procent van alle familiebedrijven bracht de laatste drie jaar minimaal één nieuw product of dienst op de markt. Bijna 72 procent van alle ondervraagde familiebedrijven heeft in dezelfde periode de interne bedrijfsprocessen ingrijpend verbeterd of vernieuwd.

BEDREIGING EN KANS

Het Nyenrode-onderzoek schetst ook randvoorwaarden die in de toekomst van invloed kunnen zijn op de innovatiekracht van familiebedrijven. Een daarvan is dat de vernieuwende drive vaak vooral samenhangt met de persoon die aan het roer staat. Bij ruim 29 procent van alle familiebedrijven vreest de huidige directeur dat het innovatieve karakter van het bedrijf vermindert na zijn of haar vertrek. Als de oprichter nog actief is als eindverantwoordelijke stijgt dit percentage tot 38 procent. In de bedreiging schuilt tegelijkertijd een kans. Een groot deel van de familiebedrijven ziet de bedrijfsopvolging juist als een mogelijkheid om het innovatieve vermogen te vergroten. Ruim de helft van de huidige directeuren geeft aan dat het voor de continuïteit van groot belang is dat de opvolger innovatiever is dan hij- of zijzelf.

MOTIVATIE

Bij het verder aanjagen van innovatie binnen familiebedrijven speelt een mogelijke belemmering. Uit het Nyenrode-onderzoek blijkt dat een hoog percentage van het familievermogen vastzit in het familiebedrijf en daardoor niet beschikbaar is voor innovatie. Ruim 32 procent van bedrijven zou nog innovatiever zijn als ze meer financiële middelen ter beschikking zouden hebben. De intrinsieke motivatie om ook daadwerkelijk in vernieuwing te investeren, blijkt hoog. Bijna 79 procent van de eigenaren van familiebedrijven is bereid om van dividend af te zien om innovatie te bevorderen. Ruim 65 procent van de eigenaren wil een jaar negatieve resultaten accepteren als dat de innovatie stimuleert.

MEER STEUN

Niet-familiebedrijven scoren hierbij met 60 respectievelijk 40 procent veel minder hoog. "De steun van eigenaren voor de innovatiestrategieën van familiebedrijven blijkt daarmee sterk af te wijken van de bereidheid bij de eigenaren van niet-familiebedrijven", concludeert prof. dr. Roberto Flören, hoogleraar Familiebedrijven en Bedrijfsoverdracht aan Nyenrode in een toelichting bij de onderzoeksresultaten. "Daar kan een belangrijke verklaring liggen voor het feit dat familiebedrijven ondanks hun beperkte middelen zeer goed kunnen concurreren met niet-familiebedrijven op het gebied van innovaties."

UNICITEIT MEER BENADRUKKEN

Het onderzoeksrapport 'Marketing en het familiebedrijf' beschrijft in een aantal cases de overwegingen van familiebedrijven bij het uitdragen van hun identiteit. Waaronder Go-Tan, producent van Oosterse gerechten. Dit bedrijf profileert zich in uitingen – ook internationaal – als Foodloving Asian family – est. 1954. Jumbo Supermarkten had tot een aantal jaren geleden niet veel op met de associatie familiebedrijf. "Dan staat er weer 'het Brabantse familiebedrijf' over ons in de media", aldus CEO Frits van Eerd in een interview uit het Nyenrode-onderzoeksrapport. "Dat voelt toch alsof wij niet helemaal serieus, niet volledig professioneel zijn." Toch is Jumbo haar identiteit als familiebedrijf meer gaan benadrukken. "We zijn nooit bescheiden in onze ambitie, maar we zijn bescheiden in zelfprofilering. Onze adviseurs, commissarissen en anderen zeggen steeds vaker: 'die uniciteit, daar moet je veel meer mee gaan doen. Dat is een kaart die je vaker kunt trekken'. Ik heb mij laten overtuigen. De uniciteit die je als familiebedrijf hebt, zeker als zo'n grote werkgever, kom je niet vaak tegen."

Foto Jumbo

OOG VOOR OMGEVING

Innovatief vermogen is zeker niet de enige krachtige eigenschap van familiebedrijven. Het FD benoemt duurzaamheid en de menselijke maat als twee grote thema's voor 2018. Beide elementen zijn familiebedrijven op het lijf geschreven. De binding met medewerkers is veelal hecht en het goede werkgeverschap zorgt voor een sterke betrokkenheid van het personeel. Als vanzelfsprekend hebben familiebedrijven ook oog voor de positie in hun omgeving; een plek waar zij al tientallen en soms zelfs honderden jaren geworteld zijn. Die verbondenheid uit zich vaak in ondersteuning van lokale maatschappelijke initiatieven en organisaties.

“DUURZAAMHEID IS EEN TWEDE NATUUR VOOR VEEL FAMILIEBEDRIJVEN.”

UIT HET HART

“Duurzaamheid is een tweede natuur voor veel familiebedrijven”, stelt Albert Jan Thomassen. Hij is directeur van FBNet, een netwerk van familiebedrijven en ondernemende families. “Aandacht voor de omgeving komt echt uit het hart. Waar grote organisaties hun duurzame identiteit moeten construeren, is dit bij familiebedrijven een authentieke eigenschap. Door die uit te dragen, versterk je je positie.” Dat duurzaamheid economische waarde oplevert, laat Unilever zien. Met haar Sustainable Living Plan formuleerde het concern een duurzame groeistrategie. Met succes. De duurzame merken van Unilever groeien 50 procent harder dan hun andere merken en zijn goed voor 60 procent van de totale groei.

NIET ACTIEF GEBRUIKEN

Unilever is een marketingmachine. Dat kan niet gezegd worden van het gemiddelde familiebedrijf. Dat maakt bij communicatie en marketing amper gebruik van hun onderscheidende eigenschappen. Uit het Nyenrode-onderzoek 'Marketing en het familiebedrijf' van november 2015 blijkt dat maar 37 procent het familiebedrijf-imago actief communiceert naar opdrachtgevers. Richting arbeidsmarkt, financiers en leveranciers wordt de positionering als familiebedrijf nog minder vaak toegepast. Ongeveer de helft van de familiebedrijven ziet er zelfs geheel vanaf om gebruik te maken van het familiebedrijf-imago.

DUURZAAM DNA

Die terughoudendheid hangt deels samen met de aard van veel familiebedrijven. De betrokkenheid is groot, net als de trots op het bedrijf. Maar zelfvertrouwen wordt gecombineerd met een ingetogen profiel. Geen blabla; doe maar gewoon. De persoonlijke factor kan hierbij een rol spelen. Door de meerwaarde van het familiebedrijf te benadrukken, lijkt het wellicht dat je je als familielid ook persoonlijk op de borst slaat. Veel ondernemers doen dit liever niet. Maar door geen gebruik te maken van een familie-gebaseerde identiteit laten familiebedrijven kansen liggen. In tegenstelling tot grote concerns hoeven zij hun duurzame profiel immers niet te ontwikkelen; het maakt simpelweg deel uit van hun DNA. De merken van Unilever zouden daar wel raad mee weten. Nu familiebedrijven nog. Weg met de bescheidenheid.

Foto Vincent Boon Photography

BEKRONING VOOR INNOVATIEF FAMILIEBEDRIJF

Terberg Group werd op 12 april verkozen tot Familiebedrijf van het Jaar 2017. De IJsselsteinse onderneming heeft 28 werkmaatschappijen in elf landen en is een van de grootste onafhankelijke leveranciers van specialistische voertuigen. Bestuursvoorzitter George Terberg ontving de jaarlijkse Familiebedrijven Award uit handen van prinses Laurentien. De jury was unaniem in haar oordeel en had veel waardering voor het innovatieve, veranderingsgezinde karakter van Terberg Group.

Wensink Mercedes-Benz Doetinchem

Uw officiële Mercedes-Benz dealer in de Achterhoek!

Dat is Wensink, aangenaam!

Bij onze vestiging in Doetinchem kunt u terecht voor:

- Een breed aanbod aan nieuwe Mercedes-Benz modellen én SterOccasions
- Jahreswagens
- Diverse nieuwe en gebruikte Mercedes-Benz bestelwagens
- Onderhoud
- Service

Kom naar onze showroom in Doetinchem en laat u inspireren en overtuigen door de wereld van Mercedes-Benz!

Onze adviseurs staan voor u klaar!

Uw verkoopadviseurs:

Peet Rothuis (personenwagens)
Johan Greven (personenwagens)
Jelle ter Voert (lichte bedrijfswagens)
Marco Roelofsen (lichte bedrijfswagens)
Frank Ruesink (lichte bedrijfswagens)
Alphons de Beer (zware bedrijfswagens)

Uw serviceadviseur:

Ruben de Boer (servicemanager personenwagens)
Mark Rutjes (servicemanager bedrijfswagens)

Wensink Mercedes-Benz Doetinchem
Havenstraat 63
7005 AG Doetinchem

ACHTERHOEK ONDERNEEMT DUURZAAM: MOUWEN OPSTROPEN VOOR DE TOEKOMST

Achterhoekse bedrijven willen in 2030 energieneutraal zijn: een ambitieus voornemen. De gemeenten en provincie Gelderland ondersteunen dit. Bedrijven verbruiken nu 55 procent van het aardgas en 70 procent van de elektriciteit in de regio. Met relatief kleine aanpassingen kan dit op korte termijn met 16 procent worden teruggeschroefd. Zoveel mogelijk zelfvoorzienend worden en nog liever energieleverend, is de volgende stap. Het ondernemen van de toekomst houdt echter veel meer in dan energiemaatregelen treffen. Rinus Smet, een van de initiatiefnemers, schetst een perspectief.

TEKST: SUSAN HEIMPLAETZER, ACHTERHOEK2020 FOTOGRAFIE: GUIDO BOGERT

ONDERNEMEN VAN DE TOEKOMST

Wat is volgens Smet de crux van deze campagne? "Bewustwording! Het ondernemen van de toekomst wijkt fundamenteel af van hoe het nu gaat. Energieneutraal produceren is maar één aspect van die verandering, al is het wel heel belangrijk. Klanten van nu zijn goed geïnformeerd en kritisch; zij verlangen transparantie over de impact van jouw bedrijf op het milieu. Daarnaast worden ze enthousiast als ze zien dat een bedrijf waarde toevoegt: denk aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, betrokkenheid bij de mensen om je heen en in stand houden of zelfs verbeteren van de leefomgeving. Let dus op dat je verdienmodel bij de tijd blijft."

ENERGIESCAN

In 2013 startte een pilot in Ruurlo, waaraan 33 van de 60 bedrijven deelnamen. Zij konden met een investering van gemiddeld 30.000 euro per bedrijf een grote stap voorwaarts maken. De pilot is nu uitgegroeid tot een regiobrede campagne in samenwerking met Achterhoek2020, met als overkoepelend doel een sterke, innovatieve, duurzame en generatiebestendige Achterhoekse economie met volop werkgelegenheid. Wat gaat er gebeuren? De ambitie is om zo'n 2.300 bedrijven te stimuleren tot energiebesparing en te zorgen dat zij in ieder geval de wettelijk verplichte maatregelen nemen. Bedrijven die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en 25.000 m³ aardgas verbruiken, zijn verplicht aan bepaalde eisen te voldoen. Kleinere bedrijven hebben een 'zorgplicht' om verspilling tegen te gaan.

ACHTERHOEK ONDERNEEMT DUURZAAM

AOD is een initiatief van Samenwerkende Industriële Kringen Achterhoek (SIKA) en ondersteunt ondernemers om hun bedrijf op het gebied van energiebesparing een flinke stap verder te brengen. Onderzoek met de Duurzaam Ondernemen en Energiescan (DOE) of de minder omvangrijke MKB Energy Check Up (voor detailhandel, horeca en kantoren) is kosteloos, evenals advies en begeleiding op maat. De campagne loopt van 2018 tot 2021 en richt zich behalve op individuele ondernemers ook op bedrijvenparken als geheel. SIKA en VNO-NCW Achterhoek staan aan het roer, gemeenten en provincie dragen bij. De Achterhoek is hiermee koploper in Gelderland.

'ZET JE BEDRIJF OP VOORSPRONG'

De campagne draait dus niet alleen om energiemaatregelen. Smet: "Wij zeggen: 'Zet je bedrijf op voorsprong'. Grondstoffen raken uitgeput; zorg dus dat je de circulaire economie omarmt, waarbij jouw product in zijn geheel of in onderdelen opnieuw kan worden gebruikt

en opgenomen in de kringloop van grondstoffen. Realiseer je daarnaast dat 'in je eentje ondernemen' binnenkort echt verleden tijd is. Er is meer kennis buiten, dan in jouw bedrijf. Werk samen, gebruik de kennis van anderen en deel jouw kennis met hen. Alleen op die manier blijf je overeind." De DOE-scan kijkt daarom behalve naar energieverbruik ook naar zaken als missie/visie, leiderschap, samenwerken in de keten, HRM-beleid, marketing, afval en toegevoegde waarde voor omgeving en gezondheid.

MEER INFORMATIE?

Kijk op www.achterhoekonderneemtduurzaam.nl of neem contact op met Rinus Smet, r.smet@achterhoekonderneemtduurzaam.nl, telefoon 06 – 23 96 04 50.

Rinus Smet

De Viske: de weg
na ar maatwerk
ICT-oplossing en!

Laat ICT
het werk
voor u
doen!

De Viske ICT kan uw organisatie
optimaal ondersteunen en begeleiden
op meerdere disciplines, waaronder

- KT-Beheer
- Applicatie-ontwikkeling
- Als ondersteuning/ koppelingen

De Viske ICT
STROOFLIJN UW ICT PROBLEEM

T 0314760718 info@deviske.nl www.deviske.nl

Grand Cafe Rutgers is de toplocatie aan het Rhederlaag en staat al meer dan 19 jaar bekend om o.a. onbeperkte gerechten. U kunt hier, naast ala carte, onbeperkt genieten van spare-ribs, gamba's en biefstuk. Daarnaast is Grand Cafe Rutgers een gewilde locatie voor bruiloften, feesten en partijen. Sinds kort hebben wij een eigen activiteitencentrum in eigen beheer naast het pand. Hier kunt u in groepsverband beachvolley, boodschieten, luchtdrukschieten, Jeude boules en rondvaarten boeken. Diverse arrangementen kunnen worden samengesteld.

Meer informatie vindt u op: www.grandcaferutgers.nl.
Volg ons op [facebook.com/grandcaferutgers](https://www.facebook.com/grandcaferutgers) en Twitter.

Grand Cafe Rutgers

De muggenwaard 7 - 6988 BX Lathum
T 0313-632963 www.grandcaferutgers.nl

PUUR PORSCHE MAGAZINE

PUUR Porsche Magazine is het maandelijkse tijdschrift voor de Porsche liefhebber. Het staat boordevol reportages over typen Porsches uit heden en verleden, techniek, onderhoud, tuning, interviews, races, evenementen en lifestyle.

Prijs: € 4,40 (winkelprijs € 5,95)
Beschikbaar als: iOS en Android

GREAT BRITISH CARS

Great British Cars is een onafhankelijk magazine voor de liefhebber van Britse auto's en verschijnt in Nederland en België. Het blad staat boordevol reportages over alle Britse merken en typen uit heden en verleden.

Prijs: € 4,00 (winkelprijs € 5,95)
Beschikbaar als: iOS en Android

VOLVODRIVE MAGAZINE

Volvodrive Magazine verschijnt zes maal per jaar in Nederland en Vlaanderen en staat boordevol spraakmakende reportages en wetenswaardigheden over Volvo.

Prijs: € 5,40 (winkelprijs € 6,95)
Beschikbaar als: iOS en Android

ELF VOETBAL

ELF Voetbal is het grootste voetbalmaandblad van Nederland. Al ruim 34 jaar volgt ELF Voetbal het nationale én internationale topvoetbal met verrassende interviews en spetterende reportages.

Prijs: € 3,90 (winkelprijs € 4,95)
Beschikbaar als: iOS en Android

PANNA

PANNA – het leukste voetbalmagazine voor de jeugd – al 44n van de snelst groeiende tijdschriften van Nederland. In tien reguliere edities en twee doekboeken bekijken we ook in 2017 weer de nationale en internationale voetbalwereld op onze eigen manier.

Prijs: € 3,90 (winkelprijs € 4,95)
Beschikbaar als: iOS en Android

HANDWERKEN ZONDER GRENZEN

Handwerken zonder Grenzen is een magazine waarin u artikelen kunt lezen over handwerktechnieken waarbij de textiel de boventoon voert. De onderwerpen kunnen uit ons eigen land, de landen om ons heen, maar ook van heel ver komen.

Prijs: € 7,00 (winkelprijs € 8,95)
Beschikbaar als: iOS en Android

Verkrijgbaar op de
App Store

magazine.nu

DE DIGITALE EIGER

HOTEL LANDGOED
EHZERWOLD

DE ZORG ZIT GEBAKKEN IN DE STENEN

Ons land kent veel locaties waar je heerlijk kunt recreëren en/of productief kunt vergaderen. Maar niet al die toevluchtorten kunnen een sfeer bieden die een perfecte combinatie is van rijke historie en moderne voorzieningen. Hotel Landgoed Ehzerwold is een prachtig voorbeeld van zo'n mix van oud en nieuw.

TEKST: HANS HOOFT

Het aanzicht van het statige hoofdgebouw van Hotel Landgoed Ehzerwold in het Achterhoekse Almen doet de bezoeker niet direct denken aan de eerste bestemming van het pand. Totdat hij de woorden boven de entree leest: P.W. Janssen Ziekenhuis. Maar binnen zijn er veel meer elementen die daarnaar verwijzen, zoals brede deuren en het ontbreken van drempels. Bovendien is de historie zichtbaar gemaakt middels grote oude zwart-witfoto's van de ziekenzalen en de stichtsters: Clara Elisabeth Janssen en haar vader P.W. Janssen. Dit was een rijke filantroop die voor Clara, die een achtergrond had als verpleegster, het ziekenhuis bouwde.

Pieter Leendert van der Harst, huisarts in Almen, werd de eerste geneesheer-directeur. De feestelijke opening vond plaats in 1916.

HOTEL

Toen Clara's ziekelijke man terugging naar Amsterdam en de scheiding een feit was, trouwde zij met Pieter van der Harst en gingen ze samen verder. Eind 1920 werd het pand verbouwd tot sanatorium dat het tot 1965 is geweest, evenals een opleidingscentrum voor verpleegkundigen. In 1994, na enkele andere bestemmingen, werd het complex opgekocht door enkele investeerders en werd het geschikt gemaakt

voor conferenties, vergaderingen en dergelijke evenementen. Later, in 1998, werd er ook een hotelbestemming aan gegeven om tevens de toeristische markt te kunnen bedienen. Dat gebeurde door de bouw van twee hotelgebouwen met een capaciteit van 114 kamers en een suite.

NAAST ELKAAR

Zo heeft Hotel Landgoed Ehzerwold het beste van twee werelden, vertelt directeur Richard Ottenschot: "De toeristische en zakelijke markten kunnen hier uitstekend naast elkaar vertoeven, hoeven elkaar niet eens in de weg te lopen. Bovendien zijn die markten steeds

Richard Ottenschot
Fotografie: Marcel Krijgsman

Fotografie: Marcel Krijgsman

vaker met elkaar verweven: de zakenmensen komen hier om te vergaderen maar kunnen hier ook heel goed ontspannen en we zien ook dat zeker meerdaagse evenementen daar gebruik van maken.”

Astrid Bolwerk, verantwoordelijk voor sales en marketing, vult aan: “Natuurlijk, met name op de Veluwe zijn veel congrescentra, we hebben veel concurrenten op die markt, maar onze kracht zit hem in de vele kamers en vergader-ruimtes die we hebben. We kunnen ook veel in outdooractiviteiten bieden, met Unieke Uitjes in Laren (dorpje vlakbij, red.) hebben we een goede partner voor ontspannende activiteiten in de open lucht.”

Die gezonde, landelijke lucht en de schitterende omgeving met uitgestrekte landerijen en bossen vormen de natuurlijke reden waarom hier in eerste instantie een ziekenhuis werd gevestigd dat later ook dienst deed als sanatorium, maar nu kunnen zowel de recrea-

tieve als de zakelijke bezoekers daar volop van genieten. Ottenschot verwijst naar de band met die historische en de hedendaagse functie van het complex: “De zorg zit gebakken in de stenen, hospitality staat hoog in ons vaandel, zorg en horeca liggen ook dicht bij elkaar.”

AUTHENTIEKE ELEMENTEN

Een rondleiding voert ook door de in 2003 aangebouwde serre waar de maaltijden kunnen worden genuttigd en die een prachtig uitzicht biedt op de parktuin. Bolwerk vertelt: “Hier worden bijvoorbeeld ook trouwerijen gehouden of andersoortige feesten.” Ook in de gangen zijn leuke verwijzingen te vinden naar de historische functie, zoals een enorme steriliseermachine. Ottenschot: “Op zolder hier vonden we nog veel leuke oude spullen en die hebben we weer gebruikt om de sfeer hier te creëren. We hebben ook de gebrandschilderde ramen gerestaureerd, dat geeft weer een mooi

cachet aan het pand. We vinden de geschiedenis heel belangrijk.”

GESPREKSPARTNER ZAKELIJKE MARKT

Maar de zakelijke markt heeft het landgoed ook ontdekt, en vormt een groeiend deel van de bezoekers. Bolwerk: “De zakelijke gast krijgt altijd een persoonlijke begeleiding bij de vergadering, een vast aanspreekpunt. Dat begint al bij het offertetraject, mijn collega en ikzelf zijn dan de gesprekspartner om vast te stellen wat de wensen zijn, wat voor doelgroep het is en dergelijke. We hebben – gelukkig – veel vaste gasten, dus die kennen ons en weten wat we kunnen bieden. Maar ook voor nieuwe gasten en/of bedrijven zorgen we dat die zich welkom voelen en snel de weg kennen. De ‘vaste’ gasten weten al dat wij hen ontzorgen (om een cliché te gebruiken) op het gebied van de organisatie. We hebben in totaal 18 zalen en 11 discussiekamers voor elke doel-

GRANDCAFÉ RESTAURANT GROESKAMP

Grand-Café Restaurant Groeskamp wil een restaurant voor iedereen zijn. We bieden een ieder mogelijkheid om tussen de middag voor de lunch of 's avonds na het werk voor een afzakkertje of een diner de zinnen even te verzetten. Daarnaast biedt het restaurant een uitstekende uitgaansgelegenheid voor een goed en smaakvol diner in een persoonlijke omgeving. Het restaurant is een perfecte gelegenheid voor zowel de zakelijke ondernemers als voor iedereen die met familie, vrienden of kennissen even wil ontspannen. Ook voor het organiseren van feesten, partijen, bruiloften e.d. bent u bij ons aan het juiste adres. Het etablissement is uitstekend bereikbaar en heeft de beschikking over 85 gratis parkeerplaatsen.

OPENINGSTIJDEN

Maandag - vrijdag vanaf 10:00 uur
Keuken van 12:00 - 21:00 uur
Zaterdag/zondag vanaf 16:00 uur
Keuken van 16:00 - 21:00 uur

Vergaderen kan vanaf 8:00 uur

Voor feesten, partijen, buffetten en diners gelden verruimde openingstijden

VENDERBOSCH EVENEMENTEN

In samenwerking met Venderbosch Evenementen kunt u gezellige bedrijfs-, verenigings- of familie-uitjes organiseren. Kijk op de website van Venderbosch voor meer informatie.

groep en aantal deelnemers, zodat elke groep maatwerk krijgt. Zo heeft onze theaterzaal een capaciteit voor maximaal 200 gasten, evenals een podium waar bijvoorbeeld een presentatie of forumdiscussie kan worden gehouden voor een groter publiek. Vlak daarbij zijn enkele kleinere ruimtes die eventueel kunnen worden gebruikt als breakout-rooms. We proberen zoveel mogelijk klaar te zetten zoals de gasten dat willen, of het nu een carré-opstelling is of anders, of ze een lunch bij de zaal willen, alles kunnen we voor hen regelen. Willen ze foto's ophangen of een video vertonen, noem maar op. Elke grotere zaal heeft een beamer en natuurlijk alle andere noodzakelijke faciliteiten zoals een wifi-verbinding."

AFGESCHIEDEN

Bolwerk vervolgt: "Maar we merken dat veel van onze gasten gaan voor de sfeer, je komt ook wel ergens binnen als je hier aankomt. Voor de rest doen wij onze uiterste best om de meeting en eventueel het verdere verblijf zo soepel en aangenaam mogelijk te laten verlopen. Sommige groepen willen helemaal afgescheiden zijn van zeg maar de toeristen, andere groepen willen zich juist mengen met die anderen, en dat kan beide, we hebben zelfs zalen met een eigen terras en cateringvoorzieningen."

WORKSHOP GRAFFITI

Voor de recreatie biedt Ehzerwold ruim voldoende opties, Bolwerk noemde al de samenwerking met Unieke Uitjes. "Met hen kunnen we heel veel verschillende activiteiten aanbieden. Dat varieert van een workshop graffiti tot boogschieten, van Solex rijden tot boerengolf, van schermen tot laser-kleiduifschieten en nog veel meer. Dus voor een teambuilding is dit ook een uitstekende plek. De regio eigent zich daar ook voor, je komt hier helemaal tot ontspanning. Of je dat nu toeristisch doet of zakelijk, het blijft hetzelfde: de rust, daar komen de mensen voor. Daar is de regio heel sterk in, maar ook in de vriendelijkheid, de gastvrijheid." Ottenschot vult aan: "De gemoedelijkheid van de bewoners in de regio is groot. Mensen uit andere regio's vinden dat vaak opmerkelijk, ze zijn dat niet gewend dat je naar elkaar zwaait als je langsfiets. Maar het is nooit opdringerig." Bolwerk wijst op de vele fiets- en wandelroutes die zijn uitgezet in de wijde omgeving.

DE BUS STOPT LETTERLIJK VOOR DE DEUR

De directeur noemt een punt dat met name door de buitenlandse bezoeker als heel belangrijk wordt gezien: "Qua bereikbaarheid liggen we hier uitstekend, je zit met 15 minuten op de A1, van die snelweg merk je hier niets, het is hier echt landelijk rustig. Ook met openbaar vervoer kun je hier makkelijk komen,

de bus stopt letterlijk voor de deur. Je stapt in Zutphen uit de trein en met een half uur stap je hier het hotel binnen. Kom je met de auto, dan hebben we ruim voldoende parkeergelegenheid." Bolwerk: "We raden ook mensen aan, hun auto vlakbij de kamer te zetten; dat kan, en dan hoeven ze niet ver te lopen met hun koffers."

In de directe omgeving zelf zijn naast de schitterende natuur ook veel andersoortige pluspunten voor de bezoeker: een prachtig dorp als Lochem of steden als Zutphen en Deventer liggen als het ware om de hoek. Daar vind je naast historische panden ruim voldoende andere aantrekkelijke zaken, variërend van musea tot leuke winkels en van bruine kroegen tot sterrenrestaurants.

Zowel voor de zakelijke als de toeristische bezoeker is Hotel Landgoed Ehzerwold een uitstekende optie: de rust, de gezonde omgeving, de gemoedelijke en klantvriendelijke opstelling van de staf, het helpt allemaal mee om een meeting, eventueel (en waarom niet?) gekoppeld aan een langer, meer recreatief verblijf tot een onvergetelijke ervaring te maken. Een rijke historie wordt hier perfect gekoppeld aan hedendaagse eisen.

www.ehzerwold.nl

Fotografie: Marcel Krijgsman

HAVEZATHE CARPE DIEM BUITENGEWOON VERGADEREN IN HET RUSTIEKE MONTFERLANDSE LAND

De rust en groene omgeving maken meteen indruk als je Havezathe Carpe Diem bezoekt. De oude Herenboerderij uit 1200 is omgebouwd tot een modern hotel, restaurant en vergaderlocatie. Tussen de groene weides, houtwallen en landerijen in het buurtschap Vethuizen vormt het hotel dé perfecte locatie om buitengewoon te genieten, loungen, lunchen, borrelen en dineren, overnachten en natuurlijk vergaderen. De prachtige Havezathe straalt warmte en huiselijkheid uit omdat de historische details goed bewaard zijn gebleven.

TEKST NIEK ARTS FOTOGRAFIE MARCEL KRIJGSMAN

Als je het hotel betreedt, voelt het of er een last van je schouder valt. De sfeer is zo warm en huiselijk, dat je je er direct thuis voelt. "Wie wil er nou niet verblijven of vergaderen in zo'n omgeving", vraagt mede-eigenaar Rick Splitthoff zich hardop af terwijl hij naar buiten kijkt. Samen met zijn zwagers Bart en Pim Wijnands runt hij het familiebedrijf. Het belangrijkste van de familiefilosofie is dat de gast zich thuis voelt en de ruimte, rust en inspirerende omgeving optimaal ervaart.

De havezathe ligt op vijf kilometer afstand van Doetinchem en is goed bereikbaar via de A18/A12.

HUISELIJKE EN HISTORISCHE UITSTRALING
Wijnands: "Tot 2009 werd de havezathe nog als boerderij gebruikt. Wij hebben het gekocht en er een hotel en restaurant van gemaakt. Bij de renovatie zijn de oude elementen zo veel mogelijk bewaard gebleven. Waar nu het restaurant is, stonden tien jaar geleden nog de koeien. We hebben zelf het hooi van de hooischuur staan scheppen. De restaurantbezoeker ziet die unieke elementen nog duidelijk. Net zoals de oude balken en de ringen waar de koeien aan vast stonden. Deze historische sfeer is in de hele boerderij en de naastgelegen graanschuur doorgetrokken. Samen met de

bijpassende inrichting zorgt het voor het landelijke gevoel dat wij zo belangrijk vinden."

"De Havezathe ligt prachtig tussen de landerijen en bossen. In de vroege ochtend zie je de reeën vanuit je hotelkamer lopen. Zomers lopen de koeien in ons eigen weiland. En in de juiste tijd van het jaar plukken de gasten voor de lunch zo het fruit uit de boomgaard. Onze buitenruimte is ideaal om je in kleinere groepjes terug te trekken, bijvoorbeeld tijdens een training of workshop. Rondom vergaderen en workshops draait het om beleving, en die vind je hier meer dan genoeg."

BUITENGEWOON VERGADEREN

"Onze gasten halen bij ons alles uit hun meeting. Vaak combineren ze de bijeenkomst met een lunch, diner en/of overnachting", vertelt Splitthoff. "We beschikken met de Graanschuur, de Herenkamer en 't Gebint over drie moderne vergaderruimtes die helemaal aansluiten bij de sfeer en uitstraling van de havezathe. De veelzijdige vergaderlocaties zijn geschikt voor zakelijke bijeenkomsten. Daarnaast worden ze gebruikt voor workshops, trainingen, fotoshoots en interviews. Al onze vergaderruimtes zijn standaard voorzien van een beamer, flip-over en wifi."

"De stijlvolle Herenkamer is een prachtige plek om in huiselijke sfeer te vergaderen, tot maximaal twaalf personen. De rustige locatie met eigen terras maakt uitwijken naar buiten goed mogelijk. Het uitzicht op de Montferlandse bossen en landerijen maakt deze ruimte ook voor private dining ideaal. De Graanschuur is onze grote trots. Het is een unieke plek om te vergaderen. De ruimte is uitermate geschikt voor grote groepen tot veertig personen. De ruime en flexibele opstelling maakt ieder evenement mogelijk. Het uitzicht vanaf de zolder is indrukwekkend. De Graanschuur is uitermate geschikt

om te combineren met 't Gebint als subzaal. 't Gebint is onze kleinste vergaderruimte. De blikvangers van deze ruimte zijn de originele oude Gebinten van de graanschuur."

ONZE ARRANGEMENTEN

"De wensen van onze gasten zijn steeds specifiek, daarom draait alles om maatwerk", geeft Splitthoff aan. "We zien dat gasten uit de regio vooral voor dagvergaderingen komen. De gasten van verder weg ontvangen we meestal voor meerdaagse evenementen. Ons vergaderarrangement biedt verse koffie, cappuccino en verse theesoorten met een achterhoekse lekkernij. In de middag serveren we een uitgebreide lunch met soepjes, luxe belegde broodjes en een warm gerecht. De wensen van onze gasten zijn het belangrijkste. We kijken graag samen naar wat er mogelijk is."

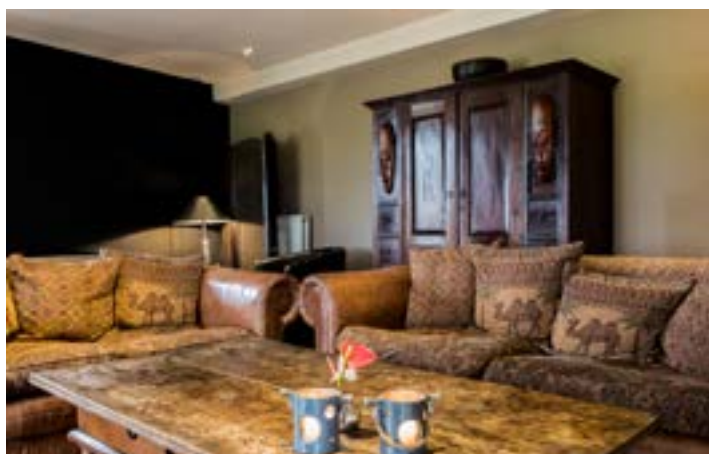
"Na een succesvolle meeting wordt er vaak afgesloten met een borrel in de klassieke Engels lounge, gevolgd door een diner. Ons historische à la carte restaurant wordt door zowel hotel- en vergadergasten als lokale culinaire liefhebbers bezocht. De kaart wordt regelmatig vernieuwd om de gast te voorzien van de meest verse seizoensgebonden,

biologische en streekproducten. De keukenbrigade bestaat vooral uit zelf opgeleid personeel. We zijn een erkend leer-werkbedrijf. Veel van onze medewerkers zijn zo bij ons begonnen. Dit vinden wij heel belangrijk. Ons team weet zo precies waar wij voor staan, ze omarmen het en dragen uit!"

TROTS OP WAARDERING

"Veel gasten komen graag bij ons terug. Ze waarderen de ruimte, het vriendelijke personeel en de mooie omgeving. We zijn er trots op dat, waar wij voor staan, ook door onze gasten wordt gewaardeerd. We staan altijd open voor leuke en nieuwe initiatieven. Zo wordt er komend jaar een yogaweekend georganiseerd en verwachten we een aantal spectaculaire bruiloften. Naast de zakelijke evenementen vinden hier regelmatig bruiloften, familiefeesten of uitvaarten plaats. In de vakanties en weekenden verwelkomen we veel toeristen. Zo draait ons hotel met zeventien unieke kamers altijd door. Om de sfeer en uitstraling Havezathe Carpe Diem echt te ervaren, kunt u het beste gewoon langskomen. Wij ontvangen u graag!"

www.hotelcarpediem.nl

hotel • restaurant • vergaderlocatie • terras

HAVEZATHE *Carpe Diem*

Buitengewoon vergaderen bij Carpe Diem

Informeer naar onze vergaderarrangementen

De arrangementen zijn te boeken met lunch en/of diner en/of overnachtingen, inclusief:

- Onbeperkt koffie, thee, ijswater
- Mints, koekjes, bonbons, Achterhoekse lekkernijen
- WiFi, beamer en scherm, flip-over

Langeboomsestraat 5 • 7046 AA Vethuizen (Montferland)
Telefoon (0314) 65 14 24 • www.hotelcarpediem.nl

Achterhoekse gemeenten: 'ja' tegen sterkere samenwerking

De Achterhoekse gemeenteraden willen de samenwerking in de Achterhoek versterken. Regio Achterhoek heeft hiervoor in de herfst een voorstel gedaan ('De Achterhoek werkt door'). Dit is door een ruime meerderheid van de raden positief ontvangen. Begin 2018 komt er een gedetailleerde uitwerking van het plan. Kern van het voorstel is om met een brede coalitie van partners samen de koers van de Achterhoek te bepalen voor de sociaal-economische agenda richting 2030. Overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke partners als woningcorporaties, onderwijs en de zorgsector zijn hiervoor aan zet. Doel hiervan is meer focus op acties die de Achterhoek nu nodig heeft, sneller tot besluiten komen en een sterker gezicht naar buiten. De zeven gemeenteraden hebben in november en december gesproken over het voorstel. Voorzitter Mark Boumans: "Deze uitkomst betekent dat we op volle kracht kunnen doorgaan. We zijn heel blij met het commitment van een groot deel van de raadsleden, met hun vragen en opmerkingen en met de opbouwende kritiek die zij gegeven hebben. Ook het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties hebben de afgelopen periode hun steun betuigd. Ik zie meer overeenkomsten dan verschillen en heb vertrouwen in onze gemeenten, onze partners en in dit unieke samenwerkingsmodel waarmee wij als regio voorop lopen. We gaan het voorstel nu aanscherpen. 2018 wordt een belangrijk jaar voor de samenwerking in de Achterhoek."

Henk Bloemers commercieel manager Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018

Henk Bloemers wordt commercieel manager van de Special Olympics Nationale Spelen Achterhoek 2018. Hij gaat niet verder als commercieel manager bij voetbalclub SC Heerenveen en treedt in dienst van de stichting die een grootschalig sportevenement voor mensen met een verstandelijke beperking in de Achterhoek organiseert. De datum waarop Bloemers begint is afhankelijk van het moment van vertrek bij Heerenveen. Zelfhemmer Bloemers heeft acht jaar in diverse functies bij voetbalclub De Graafschap gewerkt, onder meer als algemeen directeur. Daarvoor werkte hij bij uitgever Wegener en de Nijmeegse voetbalclub NEC. "Ik heb me de afgelopen anderhalf jaar als vrijwilliger al ingezet voor de stichting, naast mijn werk bij Heerenveen. Ik zie er naar uit om fulltime te kunnen werken voor dit prachtige evenement", aldus Bloemers.

De Special Olympics Achterhoek worden op 8, 9 en 10 juni gehouden in acht Achterhoekse gemeenten. De openingscer-

Mazars versterkt positie in Oost-Nederland door overname Ten Kate Huizinga

Per 1 januari 2018 versterkt Mazars haar positie in de regio Oost met de overname van Ten Kate Huizinga Accountants en Belastingadviseurs. Mazars en Ten Kate Huizinga gaan, onder de naam Mazars, samen werken aan de verdere groei en professionalisering van Mazars in Oost-Nederland. Ton Tuinier, voorzitter Raad van Bestuur Mazars: "Wij zijn verheugd over de externe, regionale groei en kijken uit naar een mooie, gezamenlijke en succesvolle toekomst." Ten Kate Huizinga is het grootste onafhankelijke accountantskantoor in Twente. Wim Lubben, lid Raad van Bestuur Mazars: "Mazars ziet Ten Kate Huizinga als de juiste partij om haar praktijk in Oost-Nederland uit te breiden. Het is een gerenommeerd kantoor met een solide reputatie, waardevolle expertise en een interessante klantenkring. Ook de sectorexpertise van Ten Kate Huizinga sluit naadloos aan bij de strategische ambities van Mazars op het gebied van marktontwikkeling. Bovendien herkent Ten Kate Huizinga zich volledig in de waarden en de persoonlijke benadering van Mazars. Wij zijn overtuigd van de economische potentie van de regio en hebben vertrouwen in de regionale arbeidsmarkt." Rob Blokhuis, directievoorzitter Ten Kate Huizinga: "Ten Kate Huizinga ziet in Mazars de ideale partner voor het verder professionaliseren van haar dienstverlening."

remonie op vrijdagavond 8 juni is in stadion De Vijverberg van De Graafschap, de plek waar Henk Bloemers kind aan huis is. In totaal doen tweeduizend sporters met een verstandelijke beperking mee, in meer dan twintig verschillende takken van sport. De commercieel manager is vanaf het begin betrokken geweest bij de Special Olympics Achterhoek. Samen met directeur Corine Berkel stond hij aan de basis van het bidboek, waarmee de regio het prestigieuze evenement naar zich toe haalde. "We hadden behoefte aan versterking op het commerciële vlak. Toen duidelijk werd dat hij zou stoppen bij Heerenveen zijn we in gesprek gegaan. Ik ben erg blij met de komst van Henk", zegt directeur Berkel.

Ook Pascal Kamperman gaat werken voor de stichting. De Zeddammer, in dienst van voetbalbond KNVB en projectmanager van Achterhoek in Beweging, gaat parttime aan de slag voor de Special Olympics Achterhoek. "Het wordt mijn taak om het opvolgingsprogramma te verzorgen. Zodat mensen met een beperking kunnen aansluiten bij reguliere sportverenigingen, ook na het evenement."

TOPLOCATIES IN OOST-GELDERLAND

60

Proef het buitenleven
à la Carte ontbijten, lunchen of dineren in Plattelandse sfeer!
bij Carpe Diem!

Reserveren kan via 0314 65 14 24

Langehaarsstraat 5, Velthuis - Montferland - www.hotelcarpediem.nl

Accommodatie voor training, vergader, en recreatiegroepen in Gaanderen.

Informatie:
 06-44115569 - www.bongerd.eu

Rezonans

Geschikt voor:

- Vergaderingen
- Heilsessies
- Teambuilding
- Coaching voor bedrijven
- Brainstorm sessies
- Arrangementen op maat

Adresgegevens
 Oude Dorpslaanweg 11, Wamelveld
 Gelderland, Nederland
 T 0575 43171
 M 06 51257921
 E info@rezonans.nl
 www.rezonans.nl

Uitspanning 't Peeske

Geniet van een drankje of lunch op een van onze terrassen.

Een diner à la carte in onze pittoreske gelegen uitspanning aan een heus berg-meertje.

U bent welkom op de Peeskesweg 12 in Beek, gelegen in de Montferlandse bossen.

Bel voor meer informatie 0316 - 532804 of bezoek onze internetsite www.peeske.nl

uitspanning 't Peeske

't Boshuis

Fam. Bietman

het Betere Boshuis Bed

Sterk in Tent(huis) vakanties

Ook hét adres voor uw Boerengolf... heerlijk ontbaasten in een landelijke omgeving.

Boshuisweg 8 - 7233 SE Vierakker
 Tel. 0575 - 44 13 02 www.tboshuis.nl

Buitenkracht

Op een prachtige plek in de Achterhoek, met buiten het overvloedige uitzicht, bevindt zich de verzorgde Buitenkracht.

Mooi voor iedereen gericht op ontspanning en verfrissing, onder leiding van een professioneel team van medewerkers.

Randweg 6
 7206KL Wageningen
 0575-470006
info@buitenkracht.nl
www.buitenkracht.nl

Landgoed Ehzerwold

Landgoed met prachtige wandelen en sportmogelijkheden in een prachtige omgeving.

Landgoed Ehzerwold is een vergadering, teambuilding, conferentie of presentatie een ideale locatie. Meer info over mogelijkheden en vergaderarrangementen, kijk op www.ehzerwold.nl.

LANDGOED EHZERWOLD
 Ezerwold 14 - 7218 EK ALBEN
 T: 0575-431143 - I: www.ehzerwold.nl

The Landgoed
Ehzerwold
 1850-1900

Landhuis de Bevermeer

Lang verouderd, wij u en uw relaties, collega's of omzetten voor uw training of workshop in een professionele, natuurlijke en inspirerende omgeving. Landhuis de Bevermeer is een stijlvolle, unieke en sfeervolle locatie, gelegen in twee hectare privé natuur op 10 minuten rijden vanaf de A12. Zeer geschikt voor exclusief gebruik door groepen van 10 tot 15 personen, die prijs stellen op privacy, rust en sfeer.

Bevermeesterweg 11 - Angerlo
 T 088 4590541
 E info@landhuisdebevermeer.nl
 I www.landhuisdebevermeer.nl

GRAND-CAFÉ RESTAURANT GROESKAMP

Koopmanslaan 3 - 7005 BK Doetinchem - T: 0314-370480
 E: info@groeskamp.nl - I: www.groeskamp.nl

Gelders Groenland

groepsaccommodaties en meer

Inspraak, rust en ruimte vindt u bij Gelders Groenland in Barneveld. Het adres voor groepsaccommodatie, vergaderingen en teambuilding activiteiten. Families, vrienden en zorggroepen tot 45 personen kunnen hier genieten van het buitensfeer vakantie verblijf.

Voor de zakelijke wereld bieden wij verschillende vergaderarrangementen, met of zonder overnachting. Bezoek de website www.geldersgroenland.nl en laat u verrassen op de unieke rondleiding.

Hoofdgebouw: I.b. 7244 ME Barneveld / Tel. 04-08152000 / 06-12971251
info@geldersgroenland.nl

DTZ ZADELHOFF IS NU CUSHMAN & WAKEFIELD

Een nieuwe organisatie met meer dan 100 jaar ervaring

MARKTLEIDER ÉN TOONAANGEVEND

Meer dan 500 professionals staan voor u klaar, landelijk en in de regio.
Onze vastgoedexperts helpen u graag bij het realiseren van uw ambities.

CUSHMANWAKEFIELD.NL

Jij rijdt. Jij bepaalt.

K O N A
BY HYUNDAI

Rijklaar vanaf

€ 22.295

De Hyundai KONA is er.

De nieuwe KONA biedt je de connectiviteit die je verwacht en de technische innovaties die jouw leven makkelijker maken, zoals een head-up display en Smart navigation (met Apple CarPlay).

De tweekleurige lak en de keuze uit tien onderscheidende exterieurkleuren maken de KONA nog unieker...

Durf anders te zijn. Net als de nieuwe KONA. Kom snel naar de showroom en bepaal het zelf.

Ziet u ook zoveel Hyundai's de laatste tijd?

Ontdek meer op herwers.hyundai.nl

Herwers Hyundai Apeldoorn: Laan van de Dierenriem 29, tel. 055 - 369 6212

Herwers Hyundai Arnhem: Hazenkamp 15, tel. 026 - 362 80 80

Herwers Hyundai Deventer: Solingenstraat 3, tel. 0570 - 519 360

Herwers Hyundai Doetinchem: Plakhorstweg 14, tel. 0314 - 333 055 (nieuwe locatie)

Herwers Hyundai Zutphen: Gelderhorst 2, tel. 0575 - 526 590

Ontdek meer op wikkerink.hyundai.nl

Wikkerink Autoservice: Rondweg Zuid 50, Winterswijk, tel. 0543 - 517 380

5 JAAR
ONBEPERKTE
KILOMETER GARANTIE

Gecombineerd brandstofverbruik: 5,2 – 6,7 (l/100 km); CO₂ - emissie: 117 - 153 (g/km). Uitstoot is afhankelijk van gebruik. Uitstoot- en brandstofverbruikgegevens zijn gebaseerd op tests die zijn uitgevoerd volgens Europese Verordening 715/2007/EEG. Genoemde prijs is een adviesprijs en is excl. metallic lak en eventuele opties. Afgebeeld model kan afwijken van standaard uitvoering. Zie voor kosten en voorwaarden www.hyundai.nl of vraag ernaar in de showroom. Druk- en zetfouten voorbehouden. De Hyundai 5 jaar garantie zonder kilometerbeperking is alleen van toepassing op Hyundai voertuigen die initieel aan een eindgebruiker zijn verkocht door een Erkend Hyundai Dealer. De gedetailleerde garantievoorwaarden zijn per 01-01-2017 beschreven in het service & garantieboekje.

RONDEN BANDEN DOETINCHEM

Banden- en wielenspecialist voor de professional

ONZE DIENSTEN:

- Monteren, balanceren en uitlijnen;
- Bandreparatie en montage op locatie en 24/7;
- Bandenhotel;
- Wij leveren meermaals per dag middels onze 14 bezorg- en servicebussen;
- Wij zijn Syntix distributeur: additieven, smeermiddelen, oliën en koelvloeistoffen.

Vanuit Doetinchem leveren we in diverse provincies aan professionals zoals autobedrijven, autoholdings, transportbedrijven, loonwerkers en de industrie.

Voor meer informatie zie: www.rondenbanden.nl